

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към Април 2018 г.

Цитираните данни в бюлетина са последните данни, публикувани в официалните източници: Министерство на финансите, Българска народна банка, Национален статистически институт, Национална агенция по заетостта.

Електронната система, използвана за теглене на данни от официалните източници е CEIC Data Manager.

Обединена българска банка
Структура
Главен икономист

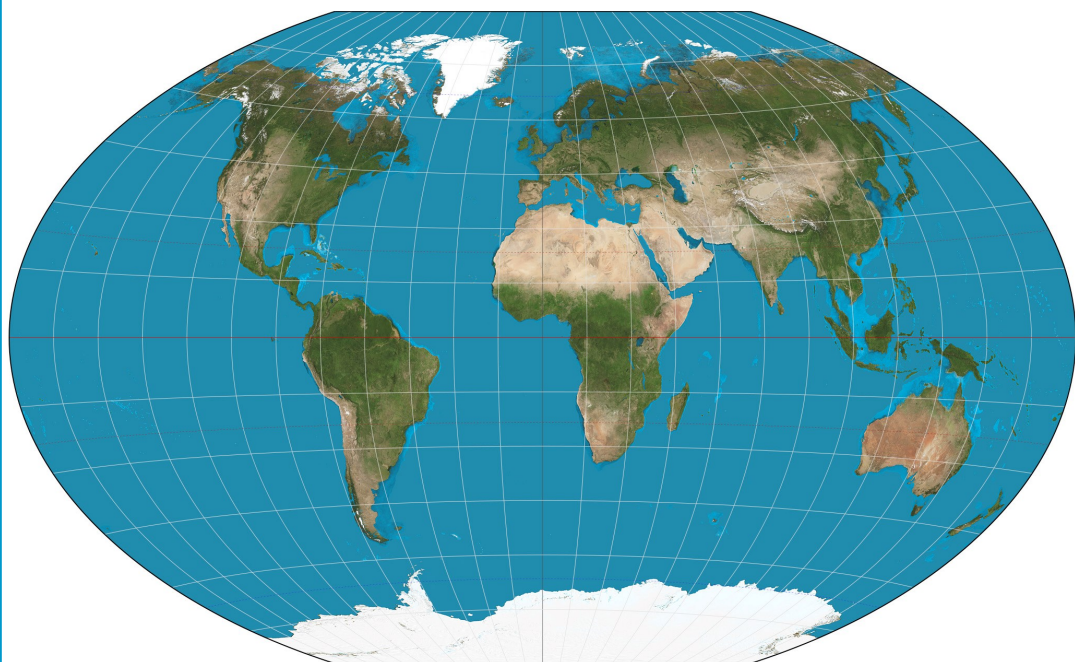
За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
sekova_p@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2980

Зафира Боюклиева
Главен анализатор
e-mail:
boyuklieva_z@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2981

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН



- *Икономическият растеж в еврозоната, който вече умерено се забавя от по-силната валута, ще бъде допълнително засегнат от текущия търговски спор между САЩ и Китай*
- *През първо тримесечие 2018г. икономиката на Великобритания нараства с 1,2 % Ръстът на потребителските цени във Великобритания забави темпа си през март до 2,5 % спрямо 2,7 % за февруари 2018 г.*
- *През първо тримесечие 2018 г. американската икономика се разрасна с 2,3 % на тримесечна база . Личното потребление се забави на фона на по-ниските разходи за автомобили, облекло и обувки, а жилищните инвестиции спряха*
- *Цените на потребителските стоки (без храните) в Япония са се повишили през март за 15-и пореден месец*
- *През първо тримесечие на 2018 г. китайската икономика се е увеличила с 6,8 % на годишна база в резултат на солидно потребление, инвестиции в недвижими имоти и износ*
- *Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00 %, 0,25 % и -0,40 %*
- *Английската централна банка (АЦБ) остави основния си лихвен процент без промяна, подготвяйки условия за следващо увеличение през май 2018*
- *Федералният резерв сигнализирали за по-голяма увереност в достигането на инфлационната си цел от 2 % през 2018 г. и потвърди плановете си да продължи с постепенното увеличаване на лихвените проценти*
- *Японската централна банка се отказа от целта си от инфлация от около 2 % - нов сигнал, че Япония тепърва трябва да се отърве от продължителния си период на спадащи цени*
- *Китай няма да девалвира валутата си, за да неутрализира последиците от напрежението в търговските отношения със САЩ*
- *В края на април 2018 г. американският суров петрол сорт WTI струва 67,83 долара за барел, а международния бенчмарк Брент се търгува на 73,41 долара за барел*
- *Планираното от американския президент Доналд Тръмп вдигане на митата върху стоманата и алуминия носят риск за другите икономики и биха могли да доведат до съкращения. Китай предсказва вреди за световната икономика, ако други държави последват примера на САЩ*
- *През април 2018 г. цените на почти всички основни зърнени контракти по световните борсови пазари се понижиха леко*

- За януари – февруари 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 102,6 млн. евро и заема 0.2 % от БВП
- За януари-февруари 2018 г. преките чуждестранни инвестиции в България са в размер на 204,9 млн. лева и заемат 0,4 % от БВП
- През март 2018 г. международните резерви на БНБ са в размер на 22,2 млрд. лева и нарастват с 1,8 % на месечна база
- През март 2018 г. общият показател на бизнес климата се повишава с 0,7 пункта до 28,2 % спрямо февруари. Подобрене на стопанската конюнктура е регистрирано в строителството и търговията на дребно, докато в промишлеността запазва равнището си от предходния месец. Единствено в сектора на услугите показателят се понижава
- По предварителни данни през февруари 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 1,5 % в сравнение с януари 2018 година. През февруари 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран спад от 1,0 % спрямо съответния месец на 2017 година
- По предварителни сезонно изгладени данни през февруари 2018 г. оборотът в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети по съпоставими цени запазва равнището на предходния месец
- По предварителни данни на НСИ през февруари 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 13,9 % под равнището от предходния месец. През февруари 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция се увеличава с 4,1 %
- Индексът на потребителските цени за март 2018 г. спрямо февруари 2018 г. е 99,7 %, т.е. месечната инфлация е минус 0,3 %
- Общият индекс на цените на производител през февруари 2018 г. намалява с 0,6 % в сравнение с предходния месец и нараства с 2,4 % спрямо февруари 2017 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2018 г. намалява с 0,5 % спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 4,4 %
- През февруари 2018 г. в страната са функционирали 1 883 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 54,9 хил., а на леглата - 110,7 хиляди. В сравнение с февруари 2017 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, се увеличава с 2,8 %, а на леглата в тях - с 0,8 %
- Пътуванията на български граждани в чужбина през февруари 2018 г. са 379.5 хил., или с 3,5 % над регистрираните през февруари 2017 година. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през февруари 2018 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) - 49,7 %, следвани от пътуванията със служебна цел - 27,6 %, и пътуванията с цел почивка и екскурзия - 22,7 %
- През март 2018 г. регистрираната безработица в България намалява до 6,8 %
- През февруари 2018 салдото по КФП на касова основа е положително в размер на 752,3 млн. лв. и заема 0,7 % от прогнозния БВП
- Към края на февруари 2018 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 137,3 млн. евро и заема 22,5 % от БВП
- В края на февруари 2018 г. широките пари са 85,672 млрд. лв. и нараства със 7,7 % на годишна база. Вътрешният кредит, възлиза на 53,780 млрд. лв. и нараства спрямо февруари 2017 г. със 7,2 % на годишна база

- През март 2018 година основният индекс на БФБ-София SOFIX отчита спад от 5,43 % до 649.17 пункта. Индексът на най-ликвидните компании VGBX 40 се понижи с 3,57 % до 128.54 пункта. Равнопретегленият BG TR30 се понижи с 3,89 % до 536.29 пункта. Измерителят на имотните компании BGREIT се понижи с 1,36 % до 114.93 пункта
- През февруари 2018 г. активите на банковата система нарастват с 1,1 % на месечна база и с 5,2 %, като се наблюдава увеличение в кредитите и авансите, портфейлите с ценни книжа, депозитите и балансовия капитал

Съдържание

I. ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни	6
Евро зона	6
Обединено Кралство Великобритания	6
САЩ	6
Япония	7
Китай	7
Политика на Централните банки	8
ЕЦБ	8
Централна банка на Англия	8
Федерален резерв на САЩ	9
Централна банка на Япония	10
Народна банка на Китай	10
Международни цени на борсови стоки	10
Петрол	10
Метали	11
Селскостопански продукти	11

II. БЪЛГАРИЯ

Външен сектор	13
Платежен баланс	13
Преки чуждестранни инвестиции	14
Международни резерви	15
Реален сектор	15
Бизнес климат	15
Индекс на промишленото производство	16
Търговия на дребно	17
Строителство	17
Туризм	18
Безработица	19
Инфлация	20
Общ индекс на цените на производител в промишлеността	20
Фискален сектор	21
Бюджетно салдо	21
Държавен дълг	22
Паричен сектор	23
Капиталов пазар	24
Банков сектор	24
Приложение	26
Дефиниции и методологически бележки	45

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни

Евро зона

Икономическият растеж в еврозоната, който вече умерено се забавя от по-силната валута, ще бъде допълнително засегнат от текущия търговски спор между САЩ и Китай

Бизнесът в еврозоната беше ударен от поскъпващото евро, като завърши първото тримесечие с най-слабото си увеличение от началото на 2017 г. Единната валута, която повиши стойността си с около 3% тази година, се очаква да поскъпне с още 4% спрямо долара за една година. В последната анкета над 85 % от 55-те анкетиращи икономисти са на мнение, че търговското напрежение между САЩ и Китай ще навреди на икономиката на еврозоната, включително един икономист, който очаква въздействието да бъде значително. Търговията със стоки отслабва през февруари, дори и преди глобалните търговски проблеми да заемат централно място. Независимо дали става въпрос за силното евро или за възникващата търговска война, не е трудно да се види, че предизвикателствата пред износа на еврозоната се увеличават. Тъй като Европейският съюз заема водещо място в световната верига на доставки, икономиката на еврозоната може да се окаже засегната дори без да е основен играч в търговската война. След като нарасна с най-бързите си темпове миналата година след финансовата криза през последните тримесечия, икономиката на еврозоната се очаква да загуби известна инерция - средно между 0,4 % и 0,6 % през всяко тримесечие тази и следващата година. Ръстът на БВП за цялата година се очаква да достигне средно 2,3 % през тази година и 2% през следващата. Натискът върху цените остава слаб. Инфлацията се очаква да бъде под целта на ЕЦБ - малко под 2% през следващите три години, като достигне средно 1,5 % тази година, 1,6 % следващата и 1,7 % през 2020 г.

Обединено Кралство Великобритания

През първо тримесечие 2018г. икономиката на Великобритания нараства с 1,2 % Ръстът на потребителските цени във Великобритания забави темпа си през март до 2,5 % спрямо 2,7 % за февруари 2018 г.

Икономиката на Великобритания се разширява с 1,2 % на годишна база през първото тримесечие на 2018 г. според предварителните статистически данни, като по този начин не успя да отговори на пазарните очаквания. Това е най-слабото разширяване от второто тримесечие на 2012 г. насам. Причините са преди всичко в спад на строителството и забавяне на растежа в производството. Брутният вътрешен продукт е отчел слаб ръст от 0,1 % на тримесечна база през първите три месеца на 2018 г. Лошото представяне подхранва спекулациите, че Английската централна банка ще се откаже от плановете за увеличение на лихвения процент през следващия месец. Данните подчертават предизвикателствата пред централните банкери, които се сблъскват с повишаването на разходите по заеми, докато икономиката се охлажда, а Великобритания постепенно се отделя от Европейския съюз. Инфлацията се ускори, след като Великобритания гласува да напусне блока през 2016 г., като изпрати стойността на паунда надолу. Индексът на потребителските цени през март се повишава с 2,5 % на годишна база при очакване за задържането на нивото от предходния месец за 2,7 %. Така инфлацията се ускорява с най-бавно темпо от година насам. Базовата инфлация също се охлажда до 2,3 % при прогноза за 2,5 %. За по-ниската инфлация през март е допринесло дамското облекло, което поскъпва по-бавно от обичайното за това време на годината. Алкохолът и тютюнът също не увеличават цените си както обикновено, след като правителството промени периода на обявяване на годишния си бюджет и това вече ще се случва през есента. Цените на производител се забавиха до най-ниското си темпо от 2016 г. главно поради по-слабото покачване на цените на хранителните продукти. Отчита се и понижение на цените на недвижимите имоти в Лондон за първи път от 2009 г. насам.

САЩ

През първо тримесечие 2018 г. американската икономика се разрасна с 2,3 % на тримесечна база . Личното потребление се забави на фона на по-ниските разходи за автомобили, облекло и обувки, а жилищните инвестиции спряха.

Разходите за лично потребление допринесоха с 0,73 процентни пункта за растежа (2,5 процентни пункта през предходния период) и нараснаха с 1,1 % (4 % през предходния период). Услугите нараснаха с 2,1 % в сравнение с 2,3 % през

Април 2018 г.

предходния период), а безработицата с 0,1 % в сравнение с 4,8 %. Забавя се темпа на разходите за дълготрайни стоки с 3,3 % след 13,7 % ръст през предходното тримесечие. Инвестициите в дълготрайни активи добавиха 0,76 процентни пункта към растежа (1,31 процентни пункта през предходния период) и се увеличиха с 4,6 % (8,2 % през предходния период). Инвестициите за оборудване се забавят с 4,7 % в сравнение с 11,6 %, а инвестициите в жилища – спряха спрямо отчетения ръст от 12,88 % през предходния период. Частните запаси добавиха 0,43 процентни пункта към растежа след отчетеният спад от 0,53 % за предходния период. Междувременно износьт намалява с 4,8 %, а вносьт с 2,6 %. В резултат от това влиянието на търговията е 0,2 %, което е по-добро от -1,16 % за предходния период. Държавните разходи и инвестиции добавиха 0,2 процентни пункта към растежа (0,51 процентни пункта през предходния период). Той се е увеличил с 1,2 %, в сравнение с 3 %.

Япония

Цените на потребителските стоки (без храните) в Япония са се повишили през март за 15-и пореден месец.

През март 2018 г. цените на потребителските стоки в Япония са се повишили с 0,9 % на фона на поскъпването на енергийните източници. Стойността на керосина е скочила с 13,3 %, а на бензина – със 7,5 %, уточни министерството на вътрешните работи и комуникациите. Основната инфлация, която не отчита цените на пресните хранителни продукти, е била 100,6 пункта спрямо базата от 100 пункта за 2015 година. Потребителските цени (заедно с храните) се повишават с 1,1 % на годишна база през март, след ръст от 1,5% през предходния месец. Това е най-слабото ускорение на инфлацията от декември 2017 г. На месечна база потребителските цени се понижават с 0,4 %, след като през февруари успяха да се покачат с 0,1 %. Спадът през март е първият от една година насам и се дължи главно на поевтиняването на храните. Въпреки ускоряването на темпа си, инфлацията през март остава далече от целта за 2 %, определена от Японската централна банка преди пет години, когато започна програмата си за парично облекчаване, за да преодолее дефлацията, подкопаваща основите на третата по големина икономика в света повече от десетилетие. Японското индустриално производство се възстановява през февруари от големия спад през предходния месец, а компаниите прогнозираят по-нататъшни печалби през следващите месеци, след като данните за фабричната продукция сочат, че отново започва да се разширява. Индустриалното производство е нараснало с 4,1 % през февруари спрямо предходния месец, което е малко под очакванията на икономистите за увеличение от 5 %. Така или иначе данните показват възстановяване от ревизирания спад от 6,8% през януари. Значителното подобрене през февруари се дължи на по-високата производителност на автомобилите, строителната техника и полупроводниците. Производителите, анкетирани от Министерството на икономиката, търговията и промишлеността (МЕТИ), очакваха производството да нарасне с 0,9 % през март и да се увеличи с 5,2 % през април. Отделни данни показват, че търсенето на работна сила леко намалява, а процентът на безработните е по-висок през февруари, но пазарът на труда се очаква да остане свит поради недостиг на работници. Растежът на индустриалното производство показва, че слабостта през януари е била временна и икономиката е на път да продължи рекордния си растеж поради стабилния износ и подобряването на търсенето на вътрешния пазар. Производството на автомобили, двигатели и части за автомобили се увеличава с 10,3 % през февруари, което е най-бързият им темп на нарастване от април миналата година. Производството на строително оборудване и фабрични машини отчита ръст от 3,6 % през февруари, докато производството на полупроводници и електронни части – с 4,8%. Безработицата в Япония се повишава до 2,5 % през февруари от 2,4% през предходния месец.

Китай

През първо тримесечие на 2018 г. китайската икономика се е увеличила с 6,8 % на годишна база в резултат на солидно потребление, инвестиции в недвижими имоти и износ

Добавената стойност на основната промишленост се увеличи с 3,2 %; вторичния сектор с 6,3 %; и третичния сектор с 7,5 %. За периода януари – март 2018 г. инвестициите в дълготрайни активи са се увеличили с 7,5 % до 1,007,63 млрд. CNY. Публичните инвестиции нарастват с по-мекото темпо от 7,1 % спрямо 9,2 % през януари-февруари, докато частните инвестиции се увеличават с 8,9 % от 8,1 %. В индустрията растежът на дълготрайните инвестиции се забави за селското стопанство с 23 %, в производството с 3,8 %, при опазване на водите, околната среда с 13,8 %. Междувременно инвестициите в дълготрайни активи спаднаха значително за производството на електричество, топлоенергия, газ и вода (-8,9 %

срещу -6.1%). Износът на Китай нарасна с 14,1% през първото тримесечие, а вносът скочи с 18,9%. За 2018 г. китайското правителство се стреми към ръст от около 6,5%, същото като през 2017 г., като според Националното статистическо бюро "Китай е напълно способен да реагира на китайско-американските търговски фрикции, да отговори на предизвикателствата и да поддържа устойчиво и здравословно икономическо развитие".

Политика на Централните банки

ЕЦБ

Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,40%

На заседанието си от 27 април 2018 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00%, 0,25% и -0,40%. Управителният съвет очаква основните лихвени проценти на ЕЦБ да се задържат на сегашното си равнище продължително време и доста отвъд хоризонта на нетните покупки на активи. Що се отнася до нестандартните мерки по паричната политика, Управителният съвет потвърждава, че нетните покупки на активи се предвижда да продължат със сегашния месечен темп от 30 млрд. евро до края на септември 2018 г. или след тази дата, ако е необходимо, и във всеки случай, докато Управителният съвет не забележи устойчива корекция на тренда на инфлацията в съответствие с неговата инфлационна цел. Евросистемата ще реинвестира погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити в рамките на програмата за закупуване на активи, в продължителен период след приключването на нетните покупки на активи и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо. Това ще допринесе както за благоприятни условия на ликвидност, така и за целесъобразна позиция на паричната политика.

Протекционизмът в световната търговия се възприема като растящ риск за икономиката на еврозоната, тъй като Европейската централна банка (ЕЦБ) го разглежда като проблемен фактор за средносрочното целево ниво на инфлацията от малко под 2%. Рисковете за икономическия ръст на еврозоната като цяло остават балансирани, но рисковете, свързани с глобални фактори, включително заплахата от разрастващ се протекционизъм, стават по-видими. Икономическият ръст в еврозоната остава стабилен. Банката вижда по-високата трудова заетост и ръста на бизнес инвестициите като признаци, че стимулите оказват положително влияние. Друг риск за целевото ниво на инфлацията е високите цени на петрола. ЕЦБ очаква инфлацията през тази година да се "колебае около 1,5%" и постепенно да се увеличи в средносрочен план. Според ЕЦБ все още са необходими парични стимули. В еврозоната са необходими структурни реформи за увеличаване на гъвкавостта и продуктивността. Новите мита на САЩ върху вноса на алуминий и други продукти негативно влияят на износа в еврозоната, но ефектите от митата все още не са съществени.

Централна банка на Англия

Английската централна банка (АЦБ) остави основния си лихвен процент без промяна, подготвяйки условия за следващо увеличение през май 2018

На 22 март 2018 г. Комитетът по парична политика на АЦБ е гласувал със 7 гласа „за“ срещу 2 „против“ за запазването на лихвения процент на ниво от 0,5 %. Централни банкери са искали увеличение на лихвите сега, твърдейки, че застоят в икономиката на страната е приключил и ръстът на заплащането се ускорява. Запазва се най-добрата колективна оценка на Комитета, че предвид перспективите за излишно търсене през прогнозирания период би било подходящо продължаващо затягане на паричната политика през прогнозирания период“. Всички членове са съгласни, че бъдещите повишения на основния лихвен процент вероятно ще бъдат направени постепенно и в ограничена степен. Междувременно, темпът на инфлация се е забавил до 2,7 % през февруари 2018 г., след като влиянието от поевтиняването на паунда след вота за Brexit е отслабнало. Остават обаче сигнали, че се засилва ценовият растеж, генериран на местно ниво. Заплащането расте, което предполага, че потребителските разходи може да се увеличат. АЦБ повтори, че решението на Вели-

Април 2018 г.

кобритания да напусне Европейския съюз има най-значително влияние върху перспективите. Икономиката се развива в съответствие с последните прогнози, публикувани през февруари. Тези прогнози показват, че ще се появи излишно търсене до 2020 г. и макар че инфлацията ще се забави, тя няма да се доближи до целта от 2% през следващите три години. АЦБ ще актуализира прогнозите си през май. Растежът през първото тримесечие вероятно е бил близък до нивото от последните три месеца на миналата година – 0,4 %, макар че тежките снегове може да са забавили разширяването до 0,3 %. АЦБ предупреди, че засилването на протекционизма може да има „значителен отрицателен ефект“ върху глобалния растеж и ще наложи възходящ натиск върху инфлацията. Плановите на американския президент Доналд Тръмп да наложи мита предизвика опасения за глобална търговска война.

Федерален резерв на САЩ

Федералният резерв сигнализирали за по-голяма увереност в достигането на инфлационната си цел от 2% през 2018 г. и потвърди плановете си да продължи с постепенното увеличаване на лихвените проценти

На своето заседание на 22 март 2018 г. Федералният резерв е обсъдил разходите и ползите от това да позволят на икономиката да се разгорещи, както и евентуалната нужда да увеличат лихвите до нива, които целенасочено ще ограничат растежа. Според доклада централните банкери смятат, че икономиката ще се разраства по-бързо от устойчивия си темп през следващите няколко години. През февруари Конгресът в САЩ одобри по-големи увеличения на държавните разходи от очакваното от централните банкери на срещата им през януари. Те вече бяха повишили прогнозите си за растежа към този момент заради данъчната реформа в края на миналата година. На срещата си през март централните банкери допълнително ревизираха нагоре прогнозите си за растежа, заетостта и инфлацията. През март „всички участници са се съгласили, че перспективите пред икономиката отвъд текущото тримесечие са се засилили през последните месеци“, показва протоколът. Освен това „всички участници очакват инфлацията на 12-месечна база да се ускори през следващите месеци“. След като поддържа основния лихвен процент около нулата в продължение на седем години, Фед повиши лихвите шест пъти от края на 2015 г. насам, като миналия месец те достигнаха диапазона от 1,5 % до 1,75 %. Представителите на централната банка очакват още две увеличения от по четвърт пункт през 2018 г. и още три такива през 2019 г. Централните банкери са настроени оптимистично за прогнозите пред растежа, но перспективите за търговски войни предизвикват значителни тревоги. „Стабилно мнозинство“ от централни банкери очаква ответни търговски мерки от други страни, които ще донесат рискове за американската икономика. Според протокола контактите на представителите в земеделския сектор „се чувстват особено уязвими от реципрочни мерки“. Централните банкери изразяват тревога към търговските мита и други мерки, обмисляни от президента Доналд Тръмп, но като цяло се ограничават от публични критики. Вместо това те предприеха подход тип „да изчакаме и да видим“, преди да преценят как паричната политика може да се промени в резултат на търговските напрежения. Фед вероятно няма да повиши лихвите на следващата си среща – 1-2 май, но инвеститорите като цяло очакват увеличение от четвърт пункт на срещата през юни. Инвеститорите се фокусират по-скоро върху това дали Фед ще се окаже под натиск да наложи трето увеличение тази година. Отговорът до голяма степен зависи от инфлацията. От 15-те банкери на срещата миналия месец 12 са очертали три или дори четири повишения на лихвените проценти за 2018 г. Повечето очакват и поне три за 2019 г. Ако представителите на Фед станат по-уверени, че инфлацията върви към целта от 2%, те може да запазят плана си за три вдигания на лихвите за тази година. Но ако новите федерални разходи, данъчната реформа, по-слабият долар и по-ниската безработица доведат до ускоряване на ценовия натиск, централните банкери може да решат да действат по-агресивно. Миналата година намаляващата безработица подкрепи увеличенията. Нивото ѝ се задържа на 4,1 % от октомври насам, което е 18-годишно дъно. В същото време инфлационният натиск отслабна преди година, което обърка централните банкери, призовавайки за по-бавен темп на повишения на лихвите. Те заявиха, че забавянето може да е временно и инфлационният натиск наистина укрепна през следващите месеци. Инфлацията, която изключва волатилните категории като храните и енергията, се ускори до 2,1 % през март на годишна база. Това са най-силните данни от февруари 2017 г.

Централна банка на Япония

Японската централна банка се отказа от целта си от инфлация от около 2% - нов сигнал, че Япония тепърва трябва да се отърве от продължителния си период на спадащи цени

На заседанието си на 27 април 2018 г. Японската централна банка се отказа от целта си от инфлация от около 2 % - нов

Април 2018 г.

сигнал, че Япония тепърва трябва да се отърве от продължителния си период на спадащи цени. Централната банка по-рано заяви, че очаква инфлацията да достигне 2 % в края на март 2020 г. През март 2018 г. базисните потребителски цени, които включват волатилните цени на свежите храни, се повишиха с 0,9 % на годишна база. В същото време ЯЦБ остави и паричната си политика без промяна, показвайки готовността да се придържа към радикалната си програма за улеснения, докато Федералният резерв повишава лихвените проценти. ЯЦБ гласува с 8 на 1 да запази целта си за доходността по 10-годишните японски държавни облигации около нулата и лихвения процент по краткосрочните депозити на равнище от -0,1%. Банката освен това потвърди ангажимента си да купува държавни облигации с годишен темп от около 80 трлн. йени (732 млрд. долара). Инвеститорите възприемат това обещание като символичен показател за ангажимента на банката към облекчаване, макар че реалните покупки са под този темп. Ангажиментът на Япония да остави лихвените проценти на рекордно ниски нива контрастира със САЩ, където доходността по 10-годишните държавни облигации мина 3 %. Доларът укрепна спрямо йената заради разликата в лихвените проценти. Банката представи прогнозите си за годината до края на март 2021 г. за пръв път, заявявайки, че очаква икономиката да се разрасне с 0,8 % през 2018 г. Това предполага, че банката не очаква голямо влияние от увеличаването на данъка върху потреблението, планиран за октомври 2019 г., макар че предишното увеличение доведе до свиване на икономиката.

Народна Банка на Китай

Китай няма да девалвира валутата си, за да неутрализира последиците от напрежението в търговските отношения със САЩ

Според Китайската централна банка системата на валутните курсове на страната работи гладко на фона на намерението на китайските власти да обмислят възможността да девалвират юана поради проблемите в китайско-американските търговски отношения. Междувременно, президентът на Китай Си Дзинпин заяви, че страната му иска да увеличи вноса и да бъде постигнат по-добър международен търговски баланс. В реч на Азиатския икономически форум в Боао Си Дзинпин насочи вниманието върху план от четири точки за отварянето на ключови сектори като промишлеността и финансите и либерализиране на чуждестранните инвестиции. От друга страна Централният банкер на втората икономика в света обеща освен това, че Китай ще отвори финансовия сектор за чуждестранни инвестиции, а това е едно от често повтаряните искания на Вашингтон. Двете най-големи икономики в света навлязоха в остри търговски спорове, след като президентът на САЩ Доналд Тръмп заплаши с мита на обща стойност 150 милиарда долара върху китайския внос. През 2017 г. Пекин обяви, че въвежда мита за 50 милиарда долара върху американски стоки, внасяни в Китай, и заяви, че ще се бори срещу "едностранния американски протекционизъм на всяка цена".

Международни цени на борсови стоки

Петрол

В края на април 2018 г. американският суров петрол сорт WTI струва 67,83 долара за барел, а международния бенчмарк Брент се търгува на 73,41 долара за барел

Цените на петрола към 30 април 2018 г. се понижават, след като нарастващият брой нефтени платформи в САЩ дава индикации за увеличение на производството в страната. Въпреки това търговията с „черно злато“ остава близо до най-високите си стойности за последните три години, като очакванията са те да отбележат увеличение за втори пореден месец. Стойността на петрола е тласкана и от притеснения за свиване на резервите заради възможността Вашингтон да поднови санкциите си срещу Иран през май, както и заради продължаващата програма на Организацията на страните производителки на петрол и нейните съюзници за свиване на добива. Фючърсите на международния бенчмарк Брент на 30 април 2018 г. се търгуват за 73,41 долара за барел, което представлява поевтиняване от 0,51%. Миналата седмица цената на суровината достигна до 75,47 долара за барел – най-високата стойност от ноември 2014 г. Американският сорт WTI струва 67,83 долара за барел – понижение от 0,40 %. Цялостната тенденция е положителна и има потенциал пазарът отново да затвори с ръстове. Силата на пазара се определя до голяма степен от санкциите, както и от търсенето в световен мащаб и ако тази тенденция се запази, е напълно възможно цените на суровината да се увеличат още. Аме-

риканските добивни компании вкараха в употреба още пет нови платформи през седмицата до 27 април, с което общият им брой в страната е 825 – най-голям брой от март 2015 г. насам. В същото време през последните два месеца разликата между WTI и Брент се удвои до 6 долара за барел от около 3 долара в началото на март. Цените на международния бенчмарк отбелязаха ръст от 6% само през този месец заради тревогите на инвеститори, че САЩ могат да подновят санкциите си срещу Иран. Решението за това трябва да бъде обявено на 12 май.

Метали

Планираното от американския президент Доналд Тръмп вдигане на митата върху стоманата и алуминия носят риск за другите икономики и биха могли да доведат до съкращения. Китай предсказва вреди за световната икономика, ако други държави последват примера на САЩ

Страховете, че може да ескалира търговска война, разтърсиха международните пазари, понижавайки цените на акциите на производителите на стомана. Особено силен удар понесоха производителите, снабдяващи конкретно американския пазар. Американският държавен глава каза, че митническите тарифи от 25% за стоманата и 10% за алуминия ще бъдат официално през май 2018 г. По-късно обаче представители на Белия дом казаха, че все още някои подробности се изясняват. Индустриите за стомана и алуминий на всички държави се изправят пред трудности. Австралия, която подкрепяше Транстихоокеанското партньорство (ТПП) за свобода търговия, от което Тръмп оттегли страната си, е поискала стоманата и алуминият, които изнася към САЩ, да не бъдат обложени с тарифи. Китай призовава САЩ да покажат съержаност при използването на протекционистки търговски мерки, да уважават многостранните търговски правила и да допринасят позитивно за международния търговски ред. Стоманата стана ключов фокус за Тръмп, който обеща да възстанови американската индустрия и да накаже това, което определя като нечестни търговски практики, особено от страна на Китай. Въпреки че страната отговаря само за 2 % от общия внос на стомана в САЩ, нейната масова индустриална експанзия помогна да се създаде глобално пренасищане със стомана и свали цените. Южна Корея, която е третият по големина вносител на стомана в САЩ след Канада и Бразилия, обяви, че ще продължи да преговаря с американските власти, докато плановете на Вашингтон за тарифите бъдат финализирани. Канада, Бразилия и Европейският съюз коментираха, че обмислят своите действия спрямо новите тарифи. На международните пазари цената на стоманата се увеличила с 32 юана / МТ или 0.82% до 3,954 на 27 април, 2018 г. от 3,922 през предишната търговска сесия. Цената на алуминия е намаляла с 259,50 долара / тон или 10,44% до 2,225,50 на 27 април, 2018 г. спрямо от 2,485 на предишната търговска сесия.

Селскостопански продукти

През април 2018 г. цените на почти всички основни зърнени контракти по световните борсови пазари се понижиха леко. По данни на Софийска стокова борса през април 2018 г. въпреки последните прогнози на Световния съвет по зърно, че за първи път от години потреблението на зърно ще надвиши производството през тази реколтна година, след краткочрочното увеличение, цените на почти всички основни зърнени контракти по световните борсови пазари се понижиха леко. В Чикаго пшеницата се понижи с 3.00 долара до 215.00 щд/тон, във Франция промяната е с 1.00 евро до 168.00 евро/тон. Украйна е с минус 1.00 долар до 209.00 щд/т, а в Русия няма промяна - 216.00 щд/тон. При царевичата тенденцията в цените е същата, за седмицата цените за Чикаго са минус 2.00 долара до 195.00 щд/тон, 1 долар в Украйна до 205.00 щд/тон и 2 евро във Франция до 165.00 евро/тон. Рапицата в Евпорейския съюз /Euronext/ поевтиня с 9.00 евро до цена от 334.00 евро/тон. Ечемикът в Русия и Украйна е единственото изключение в този списък, неговата цена се повиши с 1 и 2 долара и в двете страни до съответно 176.00 и 212.00 щд/тон. Цената в Ротердам на нерафинираното слънчогледово олио също се повиши с нови 5.00 щд/т и сега цената му е 805.00 щд/тон. Интересно е развитието при цената на захарта – тя единствено поевтинява и на годишна база е спаднала с 26%. За седмицата рафинираната захар в Лондон е с минус сериозните 21.50 долара до 321.70 щд/тон. В кръг "Зърно" на Софийска стокова борса АД цените на контрактите не отбелязват особени промени, сделки имаше при три от контрактите. Хлебната пшеница се предлагаше на 283.00 лв/т, търсенето е от 275.00 до 283.00 лв/тон, на която цена се сключваха и сделките. Фуражната пшеница се котираше от 261.00 до 271.00 лв/тон, на която цена от 271.00 лв/тон се изкупиха над хиляда и седемстотин тона. Фуражен ечемик се предлага на 252.00 лв/тон, като при него насрещните анонси са 242-252 лв/тон – сделките са на 252.00 лв/тон. Всички цени са без ДДС.

БЪЛГАРИЯ

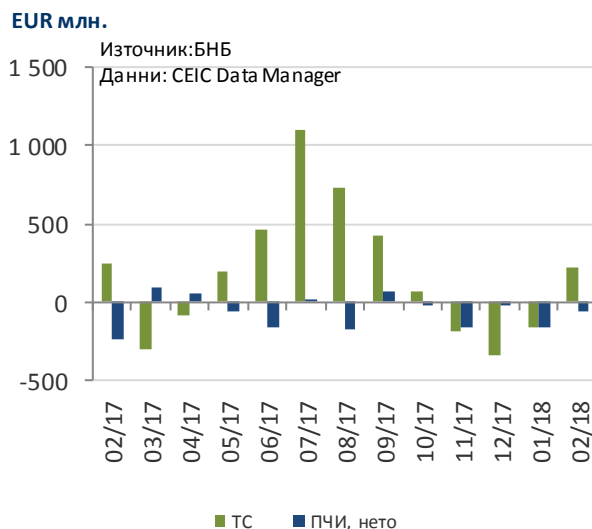
ВЪНШЕН СЕКТОР

Платежен баланс

За януари – февруари 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 102,6 млн. евро и заема 0,2 % от БВП

По данни на БНБ текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 241,5 млн. евро при излишък от 247 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 102,6 млн. евро (0,2 % от БВП) при излишък от 283,1 млн. евро (0,6 % от БВП) за януари – февруари 2017 г. За февруари 2018 г. салдото по текущата сметка е положително и възлиза на 218,1 млн. евро при излишък от 244,6 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 62,7 млн. евро (0,1 % от БВП) при излишък от 201,9 млн. евро (0,4 % от БВП) за януари – февруари 2017 г. Търговското салдо за февруари 2018 г. е отрицателно в размер на 263,8 млн. евро при дефицит от 94,4 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 587 млн. евро (1,1 % от БВП) при дефицит от 249,1 млн. евро (0,5 % от БВП) за същия период на 2017 г. Износът на стоки е 1961,6 млн. евро за февруари 2018 г., като се понижава с 16,4 млн. евро (0,8 %) в сравнение с този за февруари 2017 г. (1978 млн. евро). За януари – февруари 2018 г. износът е 4011,9 млн. евро (7,5 % от БВП), като нараства с 209,6 млн. евро (5,5 %) в сравнение с този за същия период на 2017 г. (3802,3 млн. евро, 7,5 % от БВП). Износът за януари – февруари 2017 г. нараства на годишна база с 14,5%. Вносът на стоки за февруари 2018 г. е 2225,4 млн. евро, като нараства със 153 млн. евро (7,4 %) спрямо февруари 2017 г. (2072,4 млн. евро). За януари – февруари 2018 г. вносът е 4598,8 млн. евро (8,6 % от БВП), като се увеличава с 547,4 млн. евро (13,5%) спрямо същия период на 2017 г. (4051,5 млн. евро, 8% от БВП). Вносът за януари – февруари 2017 г. нараства на годишна база със 17,9 %. Салдото по услугите е положително в размер на 80,8 млн. евро при положително салдо от 46,8 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. салдото е положително в размер на 207,2 млн. евро (0,4 % от БВП) при положително салдо от 141,3 млн. евро (0,3 % от БВП) за януари – февруари 2017 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) за февруари 2018 г. е положително в размер на 4,4 млн. евро при отрицателно салдо от 80,6 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. салдото е положително в размер на 7,7 млн. евро (0,01 % от БВП) при отрицателно салдо от 153,2 млн. евро (0,3% от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 396,6 млн. евро при положително салдо от 372,7 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. салдото е положително в размер на 434,7 млн. евро (0,8 % от БВП) при положително салдо от 463 млн. евро (0,9% от БВП) за същия период на 2017 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 23,5 млн. евро при положителна стойност от 2,4 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. капиталовата сметка е положителна – 39,8 млн. евро (0,1 % от БВП), при положителна стойност от 81,2 млн. евро (0,2 % от БВП) за януари – февруари 2017 г. Финансовата сметка за февруари 2018 г. е положителна в размер на 283,2 млн. евро при отрицателна стойност от 71,2 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. финансовата сметка е положителна – 302,2 млн. евро (0,6 % от БВП), при отрицателна стойност от 117,2 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Преки инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е отрицателно в размер на 55,4 млн. евро при отрицателно салдо от 236,1 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. салдото е отрицателно в размер на 217,7 млн. евро (0,4 % от БВП) при отрицателно салдо от 318,4 млн. евро (0,6 % от БВП) за същия пе-

Платежен баланс



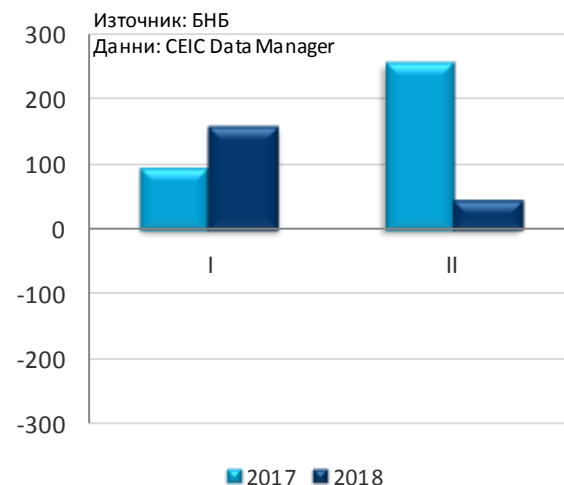
риод на 2017 г. Преките инвестиции – активи се повишават с 27,8 млн. евро при увеличение с 12,6 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. те се увеличават с 3,8 млн. евро (0,01 % от БВП) при намаление с 8,7 млн. евро (0,02 % от БВП) за същия период на 2017 г. Преките инвестиции – пасиви нарастват с 83,5 млн. евро при увеличение с 248,7 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. те нарастват с 221,5 млн. евро (0,4 % от БВП) при увеличение с 309,7 млн. евро (0,6 % от БВП) за януари – февруари 2017 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 236,6 млн. евро при положителна стойност от 35,5 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. салдото е положително в размер на 309,5 млн. евро (0,6 % от БВП) при положително салдо от 178,4 млн. евро (0,4 % от БВП) за същия период на 2017 г. Портфейлните инвестиции – активи за февруари 2018 г. се повишават със 168,2 млн. евро при намаление с 90,3 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. те се повишават с 328,3 млн. евро (0,6 % от БВП) при увеличение с 54,5 млн. евро (0,1 % от БВП) за същия период на 2017 г. Портфейлните инвестиции – пасиви за февруари 2018 г. намаляват с 68,4 млн. евро при понижение със 125,8 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. портфейлните инвестиции – пасиви нарастват с 18,8 млн. евро (0,04 % от БВП) при намаление със 124 млн. евро (0,2 % от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Други инвестиции е положително в размер на 128,6 млн. евро при отрицателно салдо от 476,1 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. салдото е положително в размер на 1591 млн. евро (3 % от БВП) при положително салдо от 190,8 млн. евро (0,4 % от БВП) за януари – февруари 2017 г. Други инвестиции – активи се повишават със 134,5 млн. евро при намаление с 335,9 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. те се повишават с 1483,8 млн. евро (2,8% от БВП) при увеличение със 153,2 млн. евро (0,3% от БВП) за същия период на 2017 г. Други инвестиции – пасиви за февруари 2018 г. се повишават с 5,8 млн. евро при увеличение със 140,2 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. те намаляват със 107,3 млн. евро (0,2 % от БВП) при понижение с 37,5 млн. евро (0,1 % от БВП) за същия период на 2017 г. Резервните активи на БНБ се понижават със 75,6 млн. евро през отчетния месец при увеличение с 612,3 млн. евро за февруари 2017 г. За януари – февруари 2018 г. те намаляват с 1434,2 млн. евро (2,7 % от БВП) при понижение със 160,7 млн. евро (0,3 % от БВП) за същия период на 2017 г. Статия Грешки и пропуски, нето е положителна в размер на 41,7 млн. евро при отрицателна стойност от 318,3 млн. евро за февруари 2017 г. По предварителни данни за януари – февруари 2018 г. статията е положителна в размер на 199,6 млн. евро (0,4 % от БВП) при отрицателна стойност от 400,3 млн. евро (0,8 % от БВП) за същия период на 2017 г.

Преки чуждестранни инвестиции

За януари-февруари 2018 г. преките чуждестранни инвестиции в България са в размер на 204,9 млн. лева и заемат 0,4 % от БВП

По предварителни данни на БНБ преките инвестиции в страната за януари – февруари 2018 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, възлизат на 204,9 млн. евро (0,4% от БВП), като са по-ниски със 148,3 млн. евро (42 %) спрямо януари – февруари 2017 г. (353,2 млн. евро, 0,7 % от БВП). През февруари 2018 г. те нарастват с 45,9 млн. евро, при увеличение с 256,8 млн. евро за февруари 2017 г. Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) възлиза на 13,4 млн. евро за януари – февруари 2018 г. Той е по-нисък с 2,1 млн. евро от дяловия капитал за януари – февруари 2017 г., който е в размер на 15,5 млн. евро. Нетните постъпления от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти са 0,9 млн. евро, при 2 млн. евро за януари – февруари 2017 г. По страни, най-голям дял в инвестициите в недвижими имоти имат Русия (0,4 млн. евро, 48,8 % от общия размер за януари – февруари 2018 г.), Казахстан (0,3 млн. евро, 35,6%) и Израел (0,2 млн. евро, 18,8 % от общия размер за периода). За януари – февруари 2018 г. подстатия Дъл-

Преки инвестиции:
EUR млн. Януари - Февруари 2017/2018

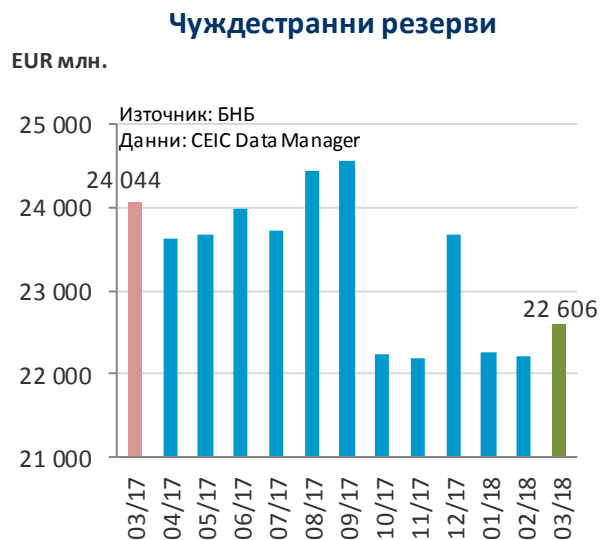


гови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е в размер на 191,6 млн. евро, при 278,5 млн. евро за януари – февруари 2017 г. Най-големите нетни преки инвестиции в страната за януари – февруари 2018 г. са от Великобритания (57,9 млн. евро), Германия (44,1 млн. евро) и Гърция (30,5 млн. евро).

Международни резерви

През март 2018 г. международните резерви на БНБ са в размер на 22,2 млрд. лева и нарастват с 1,8 % на месечна база

По данни на БНБ към края на март 2018 г. международните резерви на БНБ са в размер на 44,2 млрд. лева (22,6 млрд. евро). За период от една година те намаляват с 6%, като на месечна база отчитат ръст от 1,8%. Основна причина за тази динамика са отрицателните нива лихвените проценти по дългосрочните облигации на глобалните пазари. В съответствие с характеристиката на валутния борд БНБ следва да инвестира основната част от международните резерви в първокласни американски и европейски облигации. Към края на март 2018 г. паричните вложенията в парични средства и депозити в чуждестранна валута намаляват с 12,1% на годишна база при ръст от 2,8 % на месечна база. Вложенията в монетарно злато се свиват със 7,3 % на годишна база при спад от 0,4 % на месечна база. Инвестициите в ценни книжа намаляват с 1% на годишна база и нарастват с 1,8 % на месечна база. От гледна точка на пасива, парите извън банките нарастват с 11,3% на годишна база и с 1,4% на месечна база до 15,2 млрд. лева. Задълженията към банки намаляват с 16,6 % на годишна база и нарастват с 8,2 % на месечна база до 12,6 млрд. лева. Задълженията към правителството и бюджета намаляват с 20,2 % на годишна база и с 4,5 % на месечна база до 9,1 млрд. лева. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение между краткосрочния външен дълг и международните резерви на БНБ леко намаля, но въпреки това поддържа високи нива – 289,3% към края на февруари 2018 г. спрямо 314,1 % в края на 2017 г. и 289,9 % за януари 2018 г.



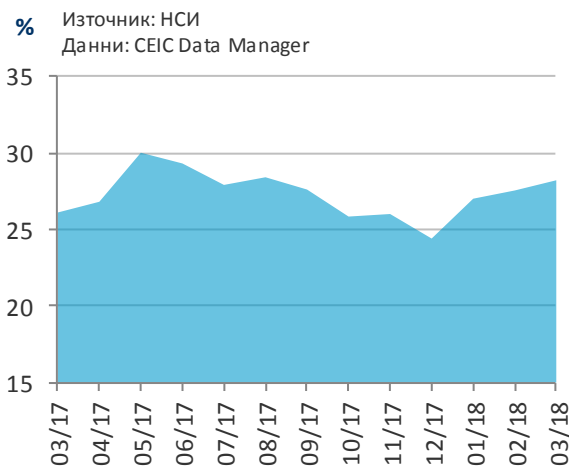
РЕАЛЕН СЕКТОР

Бизнес климат

През март 2018 г. общият показател на бизнес климата се повишава с 0,7 пункта до 28,2 % спрямо февруари. Подобрене на стопанската конюнктура е регистрирано в строителството и търговията на дребно, докато в промишлеността запазва равнището си от предходния месец. Единствено в сектора на услугите показателят се понижава

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ остава на нивото си от февруари 25,2%. Промишлените предприемачи оценяват настоящата производствена активност като понижена, като и очакванията им за дейността през следващите три месеца леко се влошават. Основният фактор, затрудняващ предприятията, продължава да е несигурната икономическа среда, следван от недостига на работна сила, като последната анкета отчита засилване на неблагоприятното влияние

Общ показател на бизнес климата



Април 2018 г.

на втория фактор.

Относно продажните цени в промишлеността мениджърите предвиждат те да останат без промяна през следващите три месеца.

Строителство. През март съставният показател „бизнес климат в строителството“ се покачва с 1,2 пункта до 23,9 %, което се дължи на оптимистичните очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Анкетата регистрира увеличение на получените нови поръчки през последния месец, което е съпроводено и с по-благоприятни очаквания за дейността през следващите три месеца. Основните пречки, ограничаващи бизнеса, остават свързани с несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и недостига на работна сила, макар че през последния месец се наблюдава намаление на негативното въздействие на първия фактор. По отношение на продажните цени в строителството мениджърите очакват запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ нараства с 3,2 пункта спрямо февруари до 43,6 % в резултат на оптимистичните очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Същевременно и прогнозите им както за обема на продажбите, така и за поръчките към доставчиците от външния пазар през следващите три месеца се подобряват. Факторите „конкуренция в бранша“, „недостатъчно търсене“ и „несигурна икономическа среда“ продължават да затрудняват в най-голяма степен дейността на предприятията. Относно продажните цени търговците не очакват промяна през следващите три месеца.

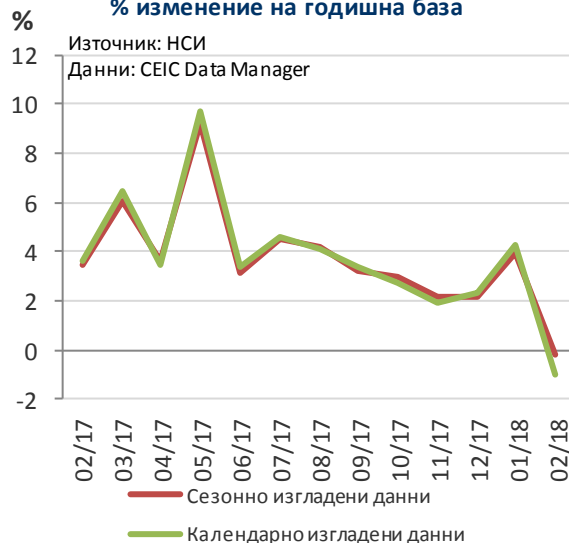
Услуги. През март съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ се понижава с 1,4 пункта до 17 % главно поради по-резервираните оценки на мениджърите за настоящото бизнес състояние на предприятията. По отношение на търсенето на услуги настоящата тенденция се оценява като леко намалена, докато очакванията за следващите три месеца се подобряват. Конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда остават основните проблеми за развитието на бизнеса. По отношение на продажните цени в сектора на услугите мениджърите предвиждат запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Индекс на промишлено производство

По предварителни данни през февруари 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 1,5 % в сравнение с януари 2018 година. През февруари 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран спад от 1,0 % спрямо съответния месец на 2017 година

По предварителни данни през февруари 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 1,5 % в сравнение с януари 2018 година. През февруари 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран спад от 1,0 % спрямо съответния месец на 2017 година. През февруари 2018 г. увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1,4 %, а намаление е отчетено в добивната промишленост - с 4,3%, и в преработващата промишленост - с 3,2 %. По значителен спад в преработващата промишленост е регистриран при: производството на изделия от други неметални минерални суровини - с 9,2 %, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 9,1 %, печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - с 8,2 %, производството на хранителни продукти - със 7,0 %. Ръст се наблюдава при: производството на тютюневи изделия - с 14,1 %, обработката на кожи; производството на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм - с 8,5 %, производството на превозни средства, без автомобили - с 4,0 %. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в преработващата промишленост - с 1,0 %, а спад е регистриран в добивната промишленост - с 14,2 %, и в производството и разп-

Индекс на промишленото производство, % изменение на годишна база



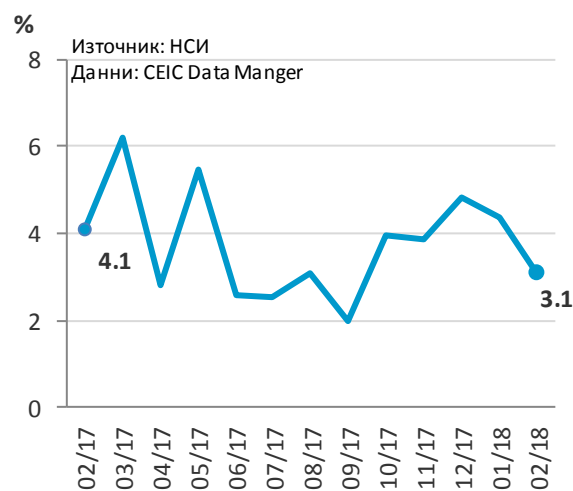
ределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 2,3 %. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - с 62,2 %, производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 15,8 %, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 11,5 %, производството на мебели - с 10,3 %. Намаление е отчетено при: производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 18,7 %, производството на текстил и изделия от текстил, без облекло - с 10,4 %, производството на химични продукти - със 7,9 %, печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - със 7,8 %.

Търговия на дребно

По предварителни сезонно изгладени данни през февруари 2018 г. оборотът в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети по съпоставими цени запазва равнището на предходния месец

През февруари 2018 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 3,1 % в сравнение със същия месец на предходната година. През февруари 2018 г. се наблюдава по-значителен ръст на оборота спрямо предходния месец при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 6,5 %. Намаление е отбелязано при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 6,8 %, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 5,3 %, търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 4,8 %, и търговията на дребно с разнообразни стоки - с 1,2 %. През февруари 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 15,3 %, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 6,3 %, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 5,4 %. Спад е регистриран при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 9,8 %, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - със 7,5 %, и търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - със 7,4 %.

Индекс на оборота "Търговия на дребно", % изменение на годишна база

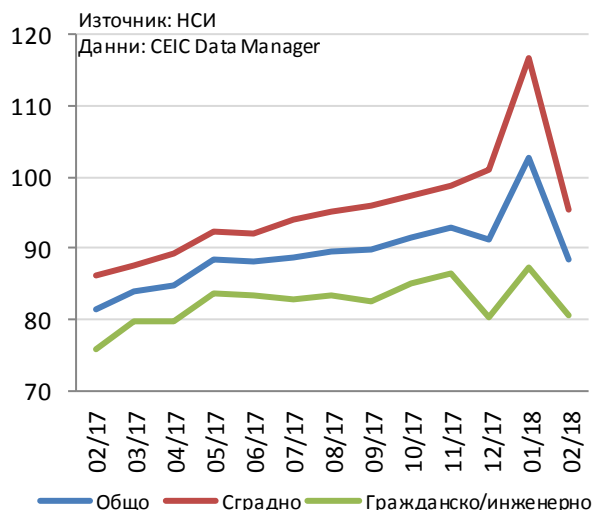


Строителство

По предварителни данни на НСИ през февруари 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 13,9 % под равнището от предходния месец. През февруари 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция се увеличава с 4,1%

По предварителни данни през февруари 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни е с 13,9 % под равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват увеличение от 4,1 % на строителната продукция през февруари 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 година. През февруари 2018 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като намалението на продукцията от сградното строителство е с 18,2 %, а от гражданското/инженерното строителство - със 7,5 %. На годишна база ръстът на строителната продукция през февруари 2018 г., изчислен от календарно изгладени данни, се определя от положителния темп при сградното строителство, където увеличението е със 7,4 %, докато при гражданското/инженерното строителство не се наблюдава изменение.

Индекс на строителната продукция, сезонно изгладени данни



Туризм

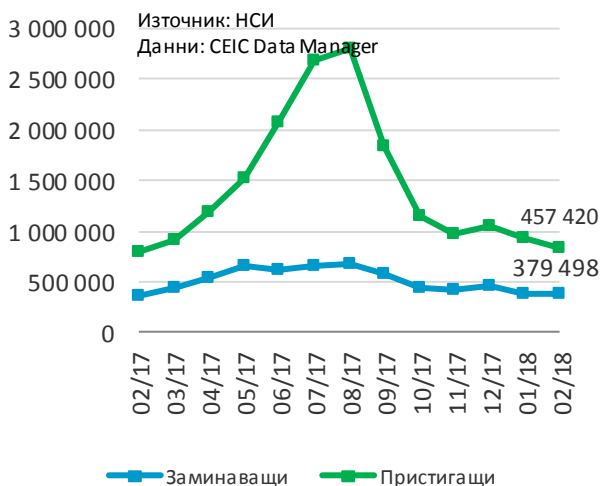
През февруари 2018 г. в страната са функционирали 1 883 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 54,9 хил., а на леглата - 110,7 хиляди. В сравнение с февруари 2017 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, се увеличава с 2,8 %, а на леглата в тях - с 0,8 %

През февруари 2018 г. в страната са функционирали 1 883 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 54,9 хил., а на леглата - 110,7 хиляди. В сравнение с февруари 2017 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, се увеличава с 2,8 %, а на леглата в тях - с 0,8 %. Общият брой на нощувките във всички места за настаняване, регистрирани през февруари 2018 г., е 939,4 хил., или с 3,5 % повече в сравнение със същия месец на предходната година, като най-голямо увеличение на нощувките (с 3,9 %) се наблюдава в местата за настаняване с 1 и 2 звезди. През февруари 2018 г. в хотелите с 4 и 5 звезди са реализирани 71,7 % от общия брой нощувки на чужди граждани и 35,9 % - на българи. В местата за настаняване с 3 звезди са осъществени 22,5 % от нощувките на чужди граждани и 33,1% - на българи, докато в останалите места за настаняване (с 1 и 2 звезди) те са съответно 5.8 и 31.0%. Броят на пренощуващите лица в местата за настаняване през февруари 2018 г. се увеличава с 2,1% в сравнение със същия месец на 2017 г. и достига 389,1 хил., като е регистрирано увеличение с 4,6 % при чужденците и с 0,7 % при българите. Българските граждани, нощували в местата за настаняване през февруари 2018 г., са 252,2 хил. и са реализирали средно по 2,1 нощувки. Чуждите граждани са 136,9 хил., като 72,0 % от тях са нощували в хотели с 4 и 5 звезди и са реализирали средно 3,1 нощувки. Общата заетост на леглата в местата за настаняване през февруари 2018 г. е 31,1 %, като се увеличава с 0,7 процентни пункта в сравнение с февруари 2017 година. Най-висока е заетостта на леглата в хотелите с 4 и 5 звезди - 44,8 %, следват местата за настаняване с 3 звезди - 31,2 %, и с 1 и 2 звезди - 17,3 %. Приходите от нощувки през февруари 2018 г. достигат 50,2 млн. лв., или с 9,6 % повече в сравнение с февруари 2017 година. Регистрирано е увеличение на приходите както от чужди граждани - с 13,5 %, така и от български граждани - с 5,1 %.

Пътуванията на български граждани в чужбина през февруари 2018 г. са 379,5 хил., или с 3,5% над регистрираните през февруари 2017 година. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през февруари 2018 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) - 49.7%, следвани от пътуванията със служебна цел - 27,5 %, и пътуванията с цел почивка и екскурзия - 22,7 %

Пътуванията на български граждани в чужбина през февруари 2018 г. са 379,5 хил. или с 3,5 % над регистрираните през февруари 2017 година. Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната година е отчетено към Румъния - с 12,9 %, Турция - с 10,6 %, Франция - с 4,6 %, Германия - с 3,1 %, Австрия - с 2,9 %, и други. Същевременно намаляват пътуванията към Гърция - с 3,9 %, бившата югославска република Македония - с 3,0 %, Италия - с 1,7 %, Сърбия - с 0,6 %, и други. В сравнение с февруари 2017 г. е регистрирано увеличение при пътуванията с цел почивка и екскурзия - с 24,4 %, и със служебна цел - с 9,7 %, докато тези с други цели намаляват с 6,7 %. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през февруари 2018 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) - 49,7 %, следвани от пътуванията със служебна цел - 27,6 %, и пътуванията с цел почивка и екскурзия - 22,7 %. През февруари 2018 г. най-голям брой пътувания на български граждани са осъществени към: Турция - 76,9 хил., Гърция - 61,5 хил., Румъния - 43,9 хил., Сърбия - 36,3 хил., бившата югославска република Македония - 29,3 хил., Германия - 21,4 хил., Австрия - 14,4 хил., Испания - 13,4 хил., Франция - 11,4 хил., Италия - 11,4 хиляди. През февруари 2018 г. посещенията на чужденци в България са 457,4 хил. или с 4,9% повече в сравнение с февруари 2017 година . Регистрирано е увеличение при всички наблюда-

Общо пристигащи/заминаващи



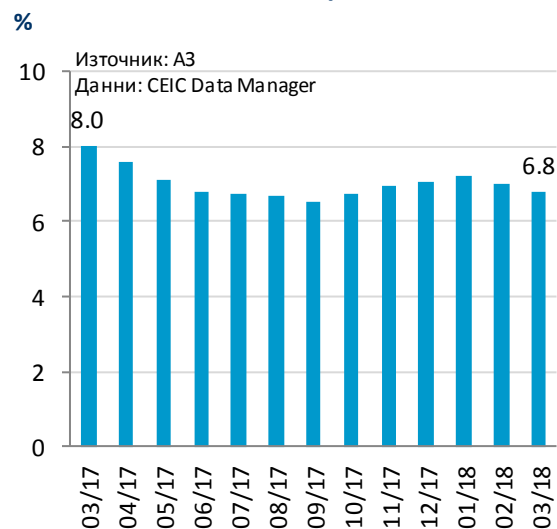
вани цели: със служебна цел - с 18,8 %, с цел почивка и екскурзия - с 2,6 %, и с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) - с 1,2 %. Транзитните преминавания през страната са 22,2 % (101,4 хил.) от всички посещения на чужденци в България. От общия брой чужденци, посетили България през февруари 2018 г., делът на гражданите от Европейския съюз е 47,4 %, или с 6,0 % повече в сравнение със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от Белгия - с 23,7 %, Гърция - с 14,9 %, Чешката република - с 12,1 %, Румъния - с 9,4 %, и други. Същевременно намаляват посещенията на граждани от Австрия - с 12,7 %, Обединеното кралство - с 6,1 %, Италия - с 4,2 %, Германия - с 2,4 %, и други. Увеличават се и посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“ 1 - с 3,0 %, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Сърбия - с 15,0 %. През февруари 2018 г. преобладава делът на посещенията с цел почивка и екскурзия - 42,2 %, следвани от посещенията с други цели - 37,7 %, и със служебна цел - 20,1 % Най-много посещения в България през февруари 2018 г. са реализирали гражданите от: Турция - 79,7 хил., Румъния - 66,4 хил., Гърция - 59,5 хил., Сърбия - 48, 2 хил., бившата югославска република Македония - 40,6 хил., Обединеното кралство - 20,5 хил., Германия - 14,3 хил., Израел - 14,3 хил., Украйна - 12,5 хил., Руската федерация - 9,5 хиляди.

Безработица

През март 2018 г. регистрираната безработица в България намалява до 6,8 %

По данни на Агенцията по заетостта през март 2018 г. регистрираното равнище на безработицата в България продължава да намалява и достига 6,8%. Един от обичайните фактори за това е сезонната заетост. Сравнението с предходния месец показва понижаване с 0,3 процентни пункта, а на годишна база намалението е от 1,2 процентни пункта. От началото на годината до момента броят на безработните, регистрирани в бюрата по труда, е намалял с над 15 хил., като през март те наброяват 221 600 лица. Спрямо февруари регистрираните безработни са с 9 011 души по-малко, а спрямо година по-рано - с 40 171. Новорегистрираните безработни през месеца са 21 741, като в тази група младежите заемат дял от 24 %, лицата над 50 години - 27%, самоопределилите се като роми са 13 %, а лицата с увреждания - близо 5 %. В резултат на дейността на трудовите посредници над 5 500 безработни са активирани да ползват предлаганите услуги от Агенцията по заетостта. Спрямо месец по-рано прави впечатление нарастването с над 50 % на регистриралите се неактивни, чийто брой достига 1 304 лица. Обявените свободни работни места от реалната икономика през март са 23 131, а сравнението с месец по-рано показва съществен ръст от близо 45% в потребностите от работна сила. Данните говорят за явно оживление на трудовия пазар, като традиционно над 80 % от местата са обявени от частния сектор. Най-много са работните места в сферата на: Хотелиерството и ресторантьорството - 5 449 или 23 % от заявените; Преработващата промишленост - 4 746 или 20 % от заявените; Търговията - 3 692 или 16.0 % от заявените. Структурата на регистрираните безработни в бюрата по труда в края на март показва сравнително добра характеристика относно съответствието на професионално-квалификационно ниво на изискваните умения за работа в отрасъла на търговията, докато в другите два сектора - туризъм и преработваща промишленост, се наблюдава дефицит. Практиката показва, че при съотношение между търсещи работа лица и заявени работни места под 5:1 усвояването на последните се удължава значително. Най-търсените групи професии през март обхващат работещите в сферата на персоналните услуги, продавачите, работниците в добивната и преработваща промишленост, работниците по събиране на отпадъци, работниците в селското стопанство, водачите на МПС и подвижни съоръжения, операторите на стационарни машини и съоръжения и др.

Равнище на безработица



Инфлация

Индексът на потребителските цени за март 2018 г. спрямо февруари 2018 г. е 99,7 %, т.е. месечната инфлация е минус 0,3 %

Индексът на потребителските цени за март 2018 г. спрямо февруари 2018 г. е 99,7 %, т.е. месечната инфлация е минус 0,3 %. Инфлацията от началото на годината (март 2018 г. спрямо декември 2017 г.) е 0,3 %, а годишната инфлация за март 2018 г. спрямо март 2017 г. е 2,2 %. Средногодишната инфлация за периода април 2017 - март 2018 г. спрямо пери-

Април 2018 г.

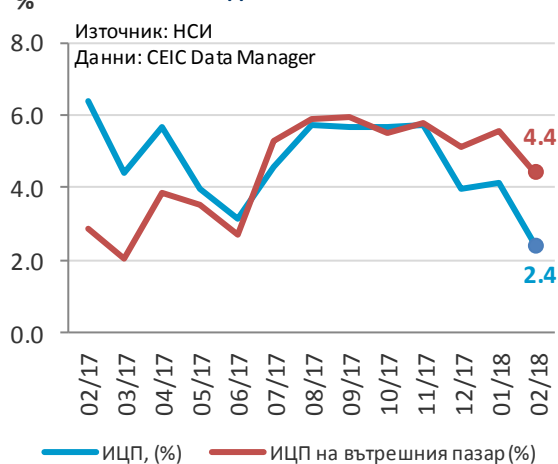
ода април 2016 - март 2017 г. е 2,2 %. Хармонизираният индекс на потребителските цени за март 2018 г. спрямо февруари 2018 г. е 99,8 %, т.е. месечната инфлация е минус 0,2 %. Инфлацията от началото на годината (март 2018 г. спрямо декември 2017 г.) е 0,2 %, а годишната инфлация за март 2018 г. спрямо март 2017 г. е 1,9 %. Средногодишната инфлация за периода април 2017 - март 2018 г. спрямо периода април 2016 - март 2017 г. е 1,4 %.

Общ индекс на цените на производител в промишлеността

Общият индекс на цените на производител през февруари 2018 г. намалява с 0,6 % в сравнение с предходния месец и нараства с 2,4 % спрямо февруари 2017 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2018 г. намалява с 0,5 % спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 4,4 %

Общият индекс на цените на производител през февруари 2018 г. намалява с 0,6 % спрямо предходния месец. По-ниски цени са регистрирани в преработващата промишленост - с 0,8 %, при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,1 %, а в добивната промишленост е отчетено повишаване с 0,1 %. По-съществен спад на цените в преработващата промишленост се наблюдава при производството на основни метали - с 1,5 %, и при производството на тютюневи изделия - с 1,4 %, а покачване е отчетено при обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 1,2 %, както и при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон и производството на изделия от други неметални минерални суровини. Общият индекс на цените на производител през февруари 2018 г. нараства с 2,4 % в сравнение със същия месец на 2017 година. Увеличение на цените е отчетено при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 11,7 %, както и в добивната промишленост - с 0,1 %, а намаление е отчетено в преработващата промишленост - с 0,1 %. В преработващата промишленост по-съществен спад на цените се наблюдава при производството на тютюневи изделия - със 7,0 %, и при производството на превозни средства, без автомобили - с 2,5 %, а покачване е регистрирано при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 6,1 %, както и при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 5,8 %.

Индекс на цените на производител в промишлеността, % изменение на годишна база



Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2018 г. намалява с 0,5 % спрямо предходния месец.

Спад на цените е отчетен в добивната промишленост - с 1,5 %, в преработващата промишленост - с 0,7 %, а при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ не е отчетена промяна. В преработващата промишленост 2,3 %, и при производството на основни метали - с 1,8 %. Увеличение е отчетено при производството хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 0,5 %, и при производството на: лекарствени вещества и продукти, метални изделия, без машини и оборудване, електрически съоръжения и при печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - по 0,4 % намаление на цените спрямо предходния месец се наблюдава при производството на тютюневи изделия. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2018 г. нараства с 4,4 % в сравнение със същия месец на 2017 година. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 12,1 %, в добивната промишленост - с 1,5 %, и в преработващата промишленост - с 0,3 %. През февруари 2018 г. по-високи цени в преработващата промишленост спрямо февруари 2017 г. са отчетени при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 6,0 %, и при производството на електрически съоръжения - с 2,7 %. Намаление на цените се наблюдава при производството на тютюневи изделия - с 8,3 %, и при производството на изделия от каучук и пластмаси - с 0,9 %.

Април 2018 г.

Индексът на цените на производител на международния пазар през февруари 2018 г. спада с 0,8 % в сравнение с предходния месец.

В преработващата промишленост при производството на тютюневи изделия и производството на изделия от други неметални минерални суровини - по 1,0 % е отчетено намаление на цените с 0,8 %. По-съществен спад е отчетен при производството на основни метали - с 1,5 %, производството на изделия от каучук и пластмаси - с 0,6 %, и производството на лекарствени вещества и продукти - с 0,5 %, а покачване се наблюдава при обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 1,8 %. Индексът на цените на производител на международния пазар през февруари 2018 г. спада с 0,5 % в сравнение със същия месец на 2017 година. В преработващата промишленост цените спадат с 0,5 %. По-ниски цени са отчетени при: производството на превозни средства без автомобили - с 4.3%, производството на тютюневи изделия и производството на химични продукти - по 3,8 %. Покачване на цените се наблюдава при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 12,0 %, и при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 6,3 %.

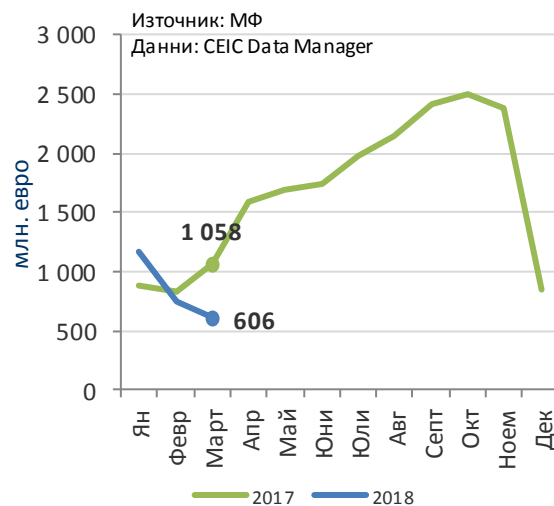
ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Бюджетно салдо

През февруари 2018 салдото по КФП на касова основа е положително в размер на 752,3 млн. лв. и заема 0,7 % от прогнозния БВП

По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец февруари 2018 г. е положително в размер на 752,3 млн. лв. (0,7 % от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 980,9 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 228,7 млн. лева. За сравнение към февруари 2017 г. бе отчетен излишък по КФП в размер на 831,8 млн. лв. (0,8 % от БВП). Основните фактори за формиране превишението на приходите над разходите към месец февруари са добрите параметри по изпълнението на данъчните и осигурителните приходи по националния бюджет. Постъпилите приходи и помощи по КФП към февруари 2018 г. са в размер на 6 212,3 млн. лв. или 16,3 % от годишните разчети. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните и неданъчните приходи нарастват със 729,0 млн. лв. (13,4 %), докато постъпленията от помощи са по-ниски. Общата сума на данъчните постъпления, вкл. приходите от осигурителни вноски, възлиза на 5 381,1 млн. лв., което представлява 17,3 % от планираните за годината приходи. Съпоставено с данните към месец февруари 2017 г. данъчните постъпления нарастват номинално с 14,0 % (659,9 млн. лева). Приходите от преки данъци са в размер на 714,0 млн. лв. или 12,4 % от предвидените в разчетите за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват със 162,7 млн. лева (29,5 %). Приходите от косвени данъци са в размер на 3 064,1 млн. лв., което е 20,2 % от разчетите за годината. Съпоставено с данните към февруари 2017 г., постъпленията в групата нарастват с 278,4 млн. лв. (10,0 %). Постъпленията от ДДС са в размер на 2 073,8 млн. лв. или 21,2 % от планираните. Съпоставени със същия период на предходната година, приходите от ДДС нарастват с 204,7 млн. лв. (10,9 %). Размерът на невъзстановения ДДС към 28.02.2018 г. е 65,8 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 938,5 млн. лв. (18,2 % от разчетените за годината). Постъпленията от мита са 42,9 млн. лв. или 22,6 % спрямо разчета за годината. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 150,9 млн. лв. или 13,7 % изпълнение на годишните разчети. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски са 1 452,2 млн. лв., което представлява 15,9 % от разчетените за годината. Съпоставено със същия период на предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 15,9 % (198,7 млн. лева). Неданъчните приходи са в размер на 795,1 млн. лв., което представлява 16,9 % изпълнение на годишните разчети. Приходите от помощи са в размер на 36,2 млн. лева. Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към фев-

Бюджетна позиция



Април 2018 г.

руари 2018 г. възлизат на 5 460,1 млн. лв., което е 13,9 % от годишните разчети. За сравнение, разходите по КФП за същия период на 2017 г. бяха в размер на 4 900,1 млн. лева. Нарастването на разходите спрямо същия период на 2017 г. е основно поради по-високия размер на социалните плащания, свързан с базов ефект при разходите за пенсии от увеличението им от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия (от юли и октомври), по-високи разходи за персонал (основно поради увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал в системата на средното образование) и нарастването на капиталовите разходи (основно по сметките за средства от ЕС). Нелихвените разходи са в размер на 5 134,6 млн. лв., което представлява 13,8 % от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към февруари 2018 г. са в размер на 4 803,9 млн. лв. (15,4 % от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 327,2 млн. лв. (5,3 % от разчетите към ЗДБРБ за 2018 г.). Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 3,5 млн. лв. (24,6 % от разчета за годината). Лихвените плащания са в размер на 105,4 млн. лв. или 14,6 % от планираните за 2018 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 28.02.2018 г. от централния бюджет възлиза на 220,1 млн. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС. Размерът на фискалния резерв към 28.02.2018 г. е 10,7 млрд. лв., в т.ч. 10,0 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,7 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

Държавен дълг

Към края на февруари 2018 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 137,3 млн. евро и заема 22,5 % от БВП

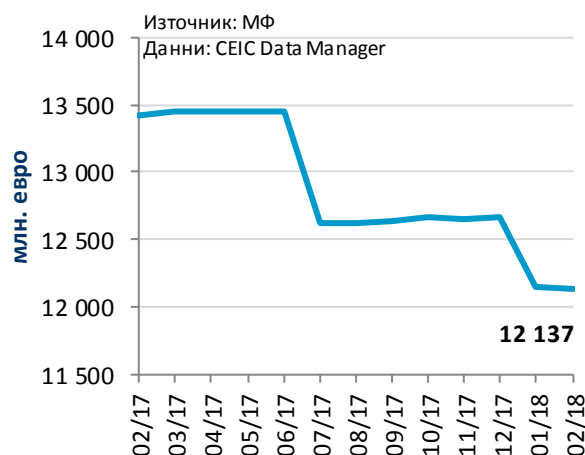
По данни на МФ дългът на подсектор „Централно управление“ към края на февруари 2018 г. възлиза на 12 137,3 млн. евро. Вътрешните задължения са 2 953,7 млн. евро, а външните 9 183,6 млн. евро. В края на февруари 2018 г. съотношението на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 22,5 %, като делът на вътрешния дълг е 5,5 %, а на външния дълг – 17,0 %. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 24,3 %, а външните – от 75,7 %. Среднопретегленият лихвен процент на дълга за периода 01.01.2018 г. -28.02.2018 г. възлиза на 2,69 %, като намалява с 11 б. т. спрямо същия период на 2017 г. (2,80 %). Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ към 28 февруари 2018 г. е в размер на 371,7 млн. евро. Вътрешните гаранции са 36,2 млн. евро, а външните - 335,5 млн. евро. Съотношението гарантиран дълг на подсектор „Централно управление“/БВП е в размер на 0,7 %. Съгласно водения от МФ, на основание на чл. 38, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД), официален регистър на държавния и държавногарантирания дълг, държавният дълг към края на февруари 2018 г. достига до 11 488,7 млн. евро или 21,3 % от БВП. Вътрешните задължения са в размер на 2 887,1 млн. евро, а външните – в размер на 8 601,6 млн. евро. Държавногарантираният дълг през февруари 2018 г. възлиза на 1 018,7 млн. евро. Вътрешните гаранции са 36,2 млн. евро, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП - 1,9 %.

ПАРИЧЕН СЕКТОР

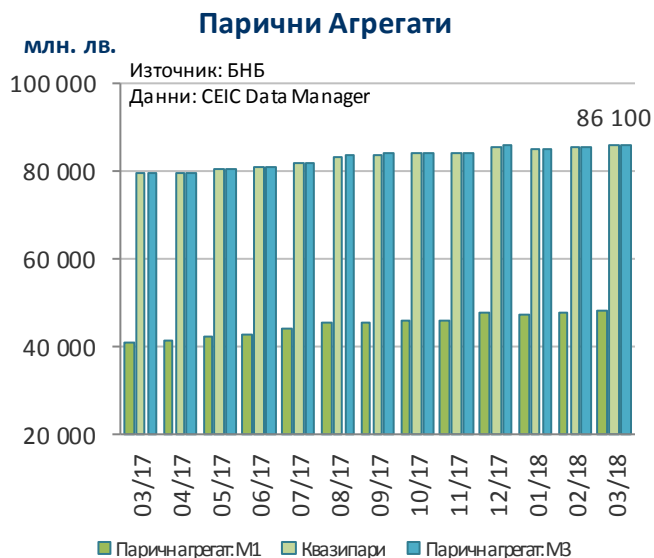
В края на февруари 2018 г. широките пари са 85,672 млрд. лв. и нараства със 7,7% на годишна база. Вътрешният кредит, възлиза на 53,780 млрд. лв. и нараства спрямо февруари 2017 г. със 7,2% на годишна база

През февруари 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 8,1% при годишно нарастване от 7,7% през януари 2018 година. В края на февруари 2018 г. широките пари са 85,672 млрд. лв. (81,7% от БВП) при 85,01 млрд. лв. към януари 2018 г. (81,2% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – парич-

Дълг подсектор "Централно управление"



ният агрегат М1, се увеличава през февруари 2018 г. със 17,6% на годишна база (16,9% годишен ръст през януари 2018 година). В края на февруари 2018 г. депозитите на неправителствения сектор са 72,177 млрд. лв. (68,8% от БВП), като годишното им увеличение е 5,6% (5,9% годишно повишение през януари 2018 година). Депозитите на Нефинансови предприятия са 21,651 млрд. лв. (20,6% от БВП) в края на февруари 2018 година. В сравнение със същия месец на 2017 г. те се увеличават с 13,6% (14,5% годишно повишение през януари 2018 година). Депозитите на финансовите предприятия намаляват с 32,4% на годишна база през февруари 2018 година (28% годишно понижение през януари 2018 г.) и в края на месеца достигат 2,563 млрд. лв. (2,4% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са 47,964 млрд. лв. (45,7% от БВП) в края на февруари 2018 година. Те се увеличават с 5,4% спрямо същия месец на 2017 г. (4,8% годишно нарастване през януари 2018 година). Нетните вътрешни активи са 52,819 млрд. лв. в края на февруари 2018 година. Те се увеличават с 8,5% спрямо същия месец на 2017 г. (7,8% годишно повишение през януари 2018 година). В края на месеца основният им компонент – вътрешният кредит, възлиза на 53,780 млрд. лв. и нараства спрямо февруари 2017 г. със 7,2% (6,4% годишно увеличение през януари 2018 година). През февруари 2018 г. вземанията от неправителствения сектор се увеличават с 4,8%, достигайки 54,425 млрд. лв. (4,6% годишно увеличение през януари 2018 година). В края на февруари 2018 г. кредитите за неправителствения сектор са 53,291 млрд. лв. (50,8% от БВП) при 53,140 млрд. лв. към януари 2018 г. (50,7% от БВП). През февруари 2018 г. те се увеличават на годишна база с 5% (4,8% годишно повишение през януари 2018 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е 81,2 млн. лева. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са 149.5 млн. лв. (в т. ч. 6.9 млн. лв. през февруари 2018 година), а обратно изкупените кредити – 68.3 млн. лв. (в т. ч. 0.4 млн. лв. през февруари 2018 година). Кредитите за Нефинансови предприятия нарастват с 2% на годишна база през февруари 2018 г. (1.6% годишно повишение през януари 2018 г.) и в края на месеца достигат 31.183 млрд. лв. (29.7% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са 19.808 млрд. лв. (18.9% от БВП) в края на февруари 2018 година. Спрямо същия месец на 2017 г. те се увеличават с 6.1% (6.1% годишно повишение през януари 2018 година). В края на февруари 2018 г. жилищните кредити са 9.549 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 8.5% (8.2% годишно увеличение през януари 2018 година). Потребителските кредити възлизат на 7.826 млрд. лв. и се увеличават със 7% спрямо февруари 2017 г. (6.5% годишно повишение през януари 2018 година). На годишна база другите кредити⁹ намаляват с 2% (3.3% годишно повишение през януари 2018 г.), като достигат 1.182 млрд. лева. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 2.300 млрд. лв. (2.2% от БВП) в края на февруари 2018 година. В сравнение с февруари 2017 г. те се увеличават с 53% (53% годишно повишение през януари 2018 година).



КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През март 2018 година основният индекс на БФБ-София SOFIX отчита спад от 5,43 % до 649.17 пункта. Индексът на най-ликвидните компании BGBX 40 се понижи с 3.57% до 128.54 пункта. Равнопретегленият BG TR30 се понижи с 3,89 % до 536.29 пункта. Измерителят на имотните компании BGREIT се понижи с 1.36% до 114.93 пункта

За периода януари-март 2018 г. равносметката за най-ликвидните компании от SOFIX е негативна. Отново, както и през февруари, губещите емисии са значително повече от печелившите при съотношение 12 към 3. Година по рано, през март 2017 г. съотношението беше обратното 11 печеливши към 4 губещи. Прави впечатление, че за пръв път от три години миналия месец има две емисии, които отчитат двуцифрено понижение: ТБ Първа инвестиционна банка (-19.29%) и Монбат (-11.79%). През март 2018 г. общият обем на сключените сделки с книжата на 15-те компании от SOFIX възлиза на 11 563 523 лева, което е с 386 883 лева повече в сравнение с оборота през февруари, когато бяха отчетени 11 176 640

лева. Лидерите през март 2018 година са: Индустриален Холдинг България с 4 088 113 лева, Химимпорт с 2 183 785 лева и Холдинг Варна с 1 092 200 лева. През март 2018 г. Софарма си върна лидерството по пазарна капитализация (556 715 323 лв.) сред 15-те най-ликвидни компании. Следва Химимпорт (541 600 563 лв.), а февруарският лидер ТБ Първа инвестиционна банка (587 400 000 лв.) спадна до трето място. Челната петорка се допълва от Монбат (335 400 000 лв.) и Еврохолд България (298 263 656 лв.). След промяна на базата на SOFIX от 19 март, групата на холдингите се увеличи с един. От шестте холдинга, включени в SOFIX, на печалба са два Еврохолд България (+6,34 %) и Холдинг Варна (+2,78 %), а четири са на загуба. Компанията с най-голям оборот за месец март 2018 г. е Велграф Асет Мениджмънт АД-София, с реализиран обем от 5 814 008 лева. На второ място се нарежда Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД с реализиран обем от 5 239 846 лева. В класацията има само едно дружество със специална инвестиционна цел, което е Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ и заема съответно 8-ма позиция. С най-малък брой сключени сделки в класацията са Инвестор.БГ АД и Атоменергоремонт АД, а с най-голям Химимпорт АД. Най-печеливша компания през месец март 2018г. е Св.Св. Константин и Елена Холдинг АД, което постига двуцифрен ръст от 15.79%. На второ място се нарежда ЧЕЗ Електро България АД. На трета позиция е Северкооп Гъмза Холдинг АД, което постига ръст от 11,38 %. На четвърта позиция в класацията е Развитие Индустрия Холдинг АД, което реализира ръст от 10,50 %. Последната компания в класацията е Еврохолд България АД, която отбелязва едноцифрен ръст от 6,34 %.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
03.2017	634.0	124.9	108.6	503.8
04.2017	657.3	130.3	108.4	519.9
05.2017	661.2	130.6	111.1	516.7
06.2017	703.5	134.2	113.8	535.5
07.2017	715.2	135.5	115.0	548.7
08.2017	705.4	134.9	115.3	556.1
09.2017	688.1	134.3	114.9	559.3
10.2017	671.4	131.2	115.9	547.1
11.2017	665.0	130.5	114.0	547.9
12.2017	677.5	132.0	116.1	556.0
01.2018	712.7	138.2	115.4	571.6
02.2018	686.4	133.3	116.5	558.0
03.2018	649.2	128.5	114.9	536.3

Източник: Българска фондова борса-София

БАНКОВ СЕКТОР

През февруари 2018 г. активите на банковата система нарастват с 1,1 % на месечна база и с 5,2 %, като се наблюдава увеличение в кредитите и авансите, портфейлите с ценни книжа, депозитите и балансовия капитал

По данни на БНБ към края на февруари 2018 г. агрегираната печалба на банковата система е 189 млн. лв. и намалява с 2,5 % на годишна база. Разходите за обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, за двата месеца са 64 млн. лв. Нетният лихвен доход за цялата банкова система намалява с 4,4 % спрямо отчетения негативен ръст от 2,4 % за януари 2018 г. поради свиването на приходите от лихви.

Показател (BGN'000)	Февруари 2017	Февруари 2018	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	511 459	472 131	-7.7
Разход от лихви	69 558	49 641	-28.6
Нетен лихвен доход	441 901	422 490	-4.4
Обезценки	97 828	64 365	-34.2
Приходи от такси и комисиони	168 719	183 999	9.1
Разходи за такси и комисиони	21 815	26 214	20.2
Нетен доход от такси	146 904	157 785	7.4
Административни разходи	253 432	259 124	2.2
Разходи за персонал	127 941	133 929	4.7
Нетен оперативен доход	592 346	554 625	-6.4
Нетна печалба	193 928	189 144	-2.5

Източник: БНБ, Изчисления: ОББ

През февруари 2018 г. общата сума на активите нараства през февруари с 1,1 % на месечна база и с 5,2 % на годишна база до 97,3 млрд. лв., като заема 91,8 % от прогнозния БВП. Брутните кредити и аванси от клиенти се увеличават през отчетния месец с 0,5 % на месечна база и с 3,6 % на годишна база до 56,5 млрд. лева. Увеличение се наблюдава при кредитите за нефинансови предприятия (със 136 млн. лв., 0,4 % на месечна база и 0,5 % на годишна база) и за домакинства (с 68 млн. лв., 0,3 % на месечна и 7,2 % на годишна база). Намалението при кредитите за други финансови предприятия и за сектор държавно управление е незначително. През февруари 2018 г. привлечените средства от клиенти в банковата система отчитат нарастване от 0,5 % на месечна база и 5,3 % на годишна база до 78,3 млрд. лв. Увеличават се депозитите на домакинства (с 351 млн. лв., 0,7% на месечна база и с 4,9 % на годишна база), други финансови предприятия (с 33 млн. лв., 1,2 % на месечна база при спад от 32,9 % на годишна база), нефинансови предприятия (с 19 млн. лв., 0,1 % на месечна база и 12,2 % на годишна база) и на сектор държавно управление (с 16 млн. лв., 0,7 % на месечна база и с 21,6 % на годишна база). Собственият капитал в баланса на банковата система в края на февруари възлиза на 12.3 млрд. лв., като през месеца се увеличава с 57 млн. лв. (0,5 %) главно поради растежа на печалбата. В размера и структурата на ликвидните активи няма съществена промяна и в края на февруари ликвидната позиция на банковия сектор остава висока.

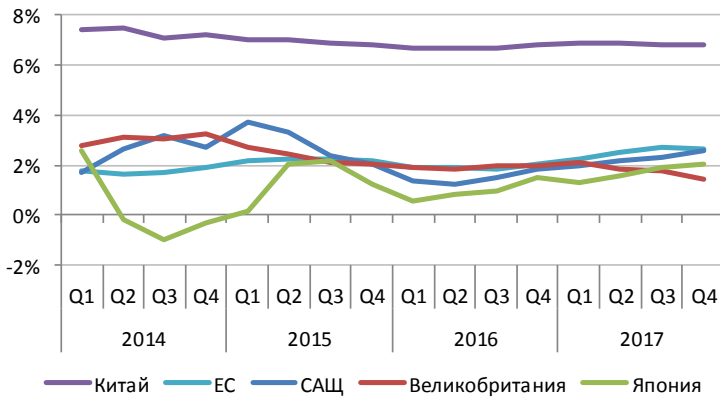
България	31.01.2017	31.12.2017	31.01.2018	28.02.2018	Изменение	Изменение	Изменение	Дял в
Показатели за посредничество	BGN '000	BGN 000	BGN'000	BGN'000	m/m (%)	y/y (%)	yend (%)	БВП (%)
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА (BGN '000)	92 510 993	95 850 484	96 929 889	97 320 309	0.4	5.2	1.5	91.8
Кредити за държавно управление	649 831	614 592	593 067	592 253	-0.1	-8.9	-3.6	0.6
Кредити за нефинансови предприятия	33 191 361	33 516 791	33 206 378	33 342 388	0.4	0.5	-0.5	31.4
Кредити на финансови предприятия	1 968 680	2 352 930	2 494 165	2 489 626	-0.2	26.5	5.8	2.4
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	18 710 819	19 972 030	19 888 561	20 056 098	0.8	7.2	0.4	18.8
Жилищни	8 793 030	9 444 146	9 765 974	9 820 212	0.6	11.7	4.0	9.2
Потребителски	8 693 174	9 264 095	9 000 627	9 048 891	0.5	4.1	-2.3	8.5
Микро и други кредити	1 224 615	1 263 789	1 121 960	1 186 995	5.8	-3.1	-6.1	1.1
ОБЩО КРЕДИТИ	54 520 691	56 456 343	56 182 171	56 480 365	0.5	3.6	0.0	53.2
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	74 369 300	76 747 619	77 887 823	78 306 251	0.5	5.3	2.0	73.8
Депозити на Държавно управление	1 775 695	1 824 421	2 143 210	2 158 715	0.7	21.6	18.3	2.0
Депозитина Нефинансови предприятия	21 114 209	23 709 705	23 671 650	23 690 781	0.1	12.2	-0.1	22.4
Депозити на Други финансови предприятия	4 119 881	2 842 120	2 730 552	2 763 346	1.2	-32.9	-2.8	2.6
Депозити на Домакинства	47 359 515	48 371 373	49 342 411	49 693 409	0.7	4.9	2.7	46.7
Собствен капитал	12 326 044	12 468 136	12 242 650	12 299 768	0.5	-0.2	-1.4	11.6
Нетна печалба	193 928	1 088 190	116 914	189 144		-2.5		
Банкови показатели (%)								
ROE	9.44	9.5	11.5	9.2	-1.2	0.4	-1.2	
ROA	1.26	1.2	1.4	1.2	-0.1	0.1	-0.1	
Капиталова адекватност	n.a.	22.1	n.a.	n.a.				
Ликвидност на активите	38.80	37.1	n.a.	n.a.	-0.4	1.1	-0.4	
Проблемни кредити	n.a.	8.4	n.a.	n.a.				
БВП	96 800 000	99 624 000	105 609 000	105 609 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ, Изчисления: ОББ

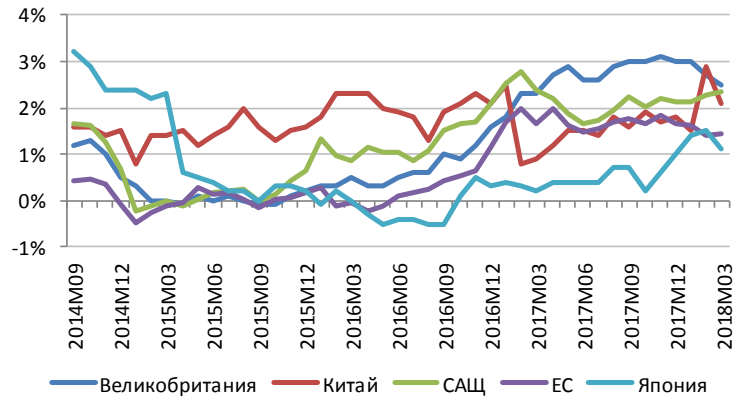
През четвъртото тримесечие на 2017 г. се запазва тенденцията към намаляване на брутния размер на необслужваните кредити и аванси от клиенти и банки (без централни банки), като в края на 2017 г. те възлизат на 5,7 млрд. лв. спрямо 7,9 млрд. лева в края на 2016 г. Относителният им дял в общата сума на брутните кредити и аванси намалява до 8,4 % спрямо 11,1 % в края на 2016 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ

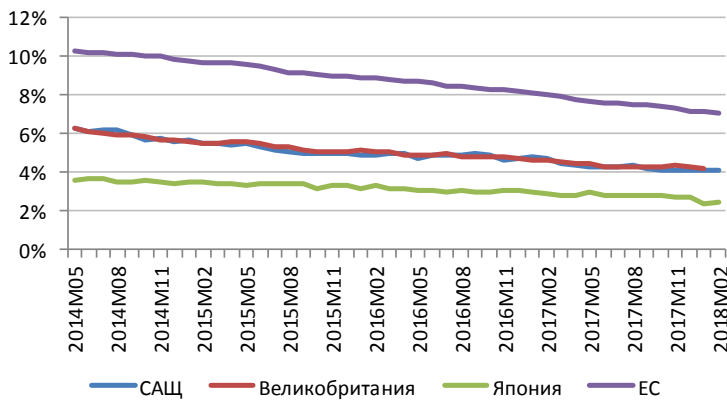
Напреднали икономики: Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година



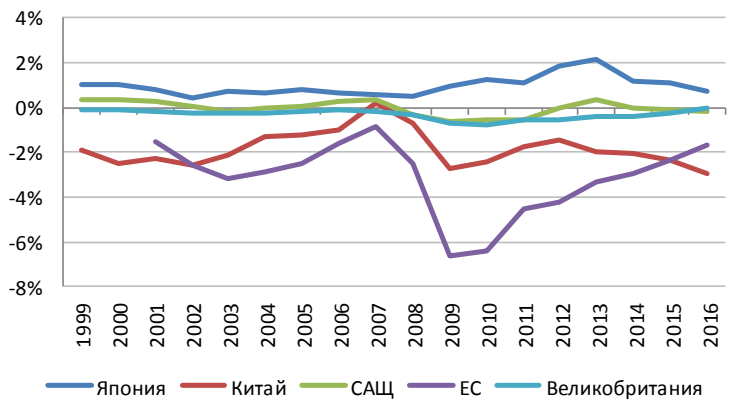
Напреднали икономики: Инфлация по страни, месечно (на годишна база)



Напреднали икономики: Коефициент на безработица (%) по страни, месечно

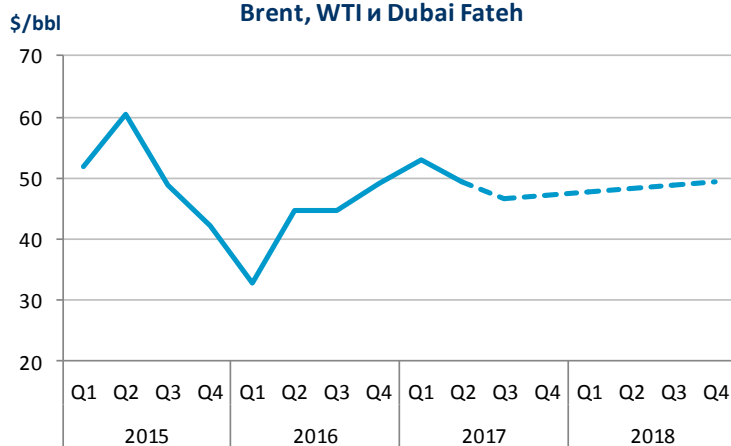


Напреднали икономики: Съотношение на Бюджетен излишък/дефицит към БВП (%)

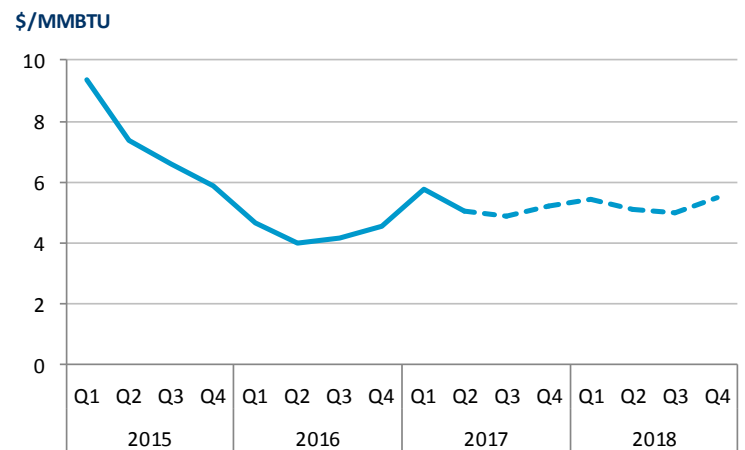


Международни цени на петролни продукти

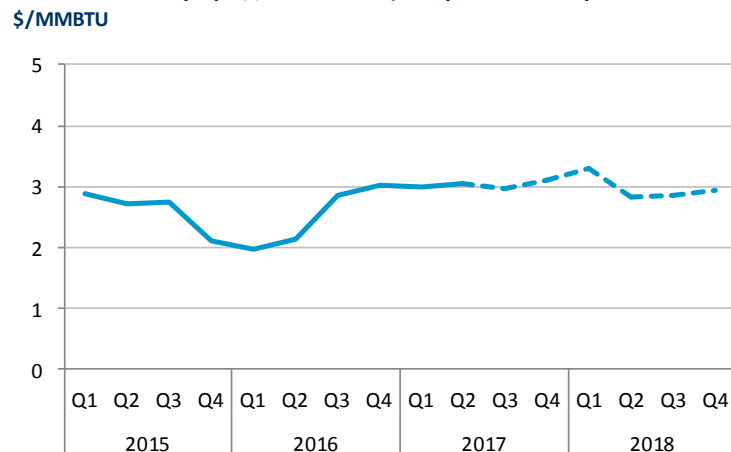
Петрол - средно аритметично на три спот цени:
Brent, WTI и Dubai Fateh



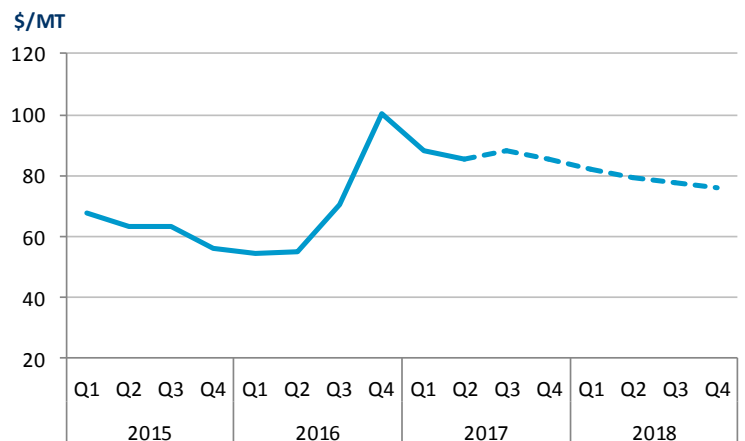
Природен газ: Руски природен газ в Германия



Природен газ: САЩ, вътрешен пазар

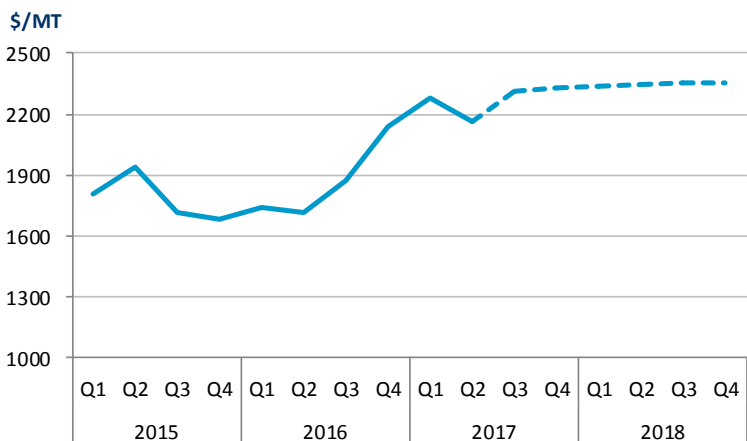


Въглища: Австралийски въглища, външни пазари

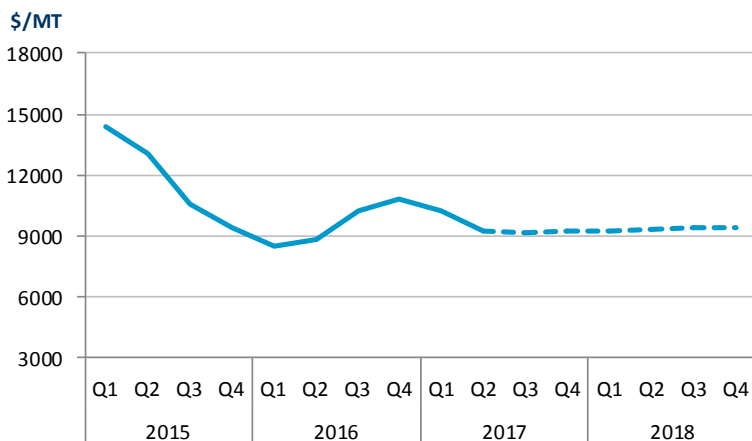


Международни цени на метали

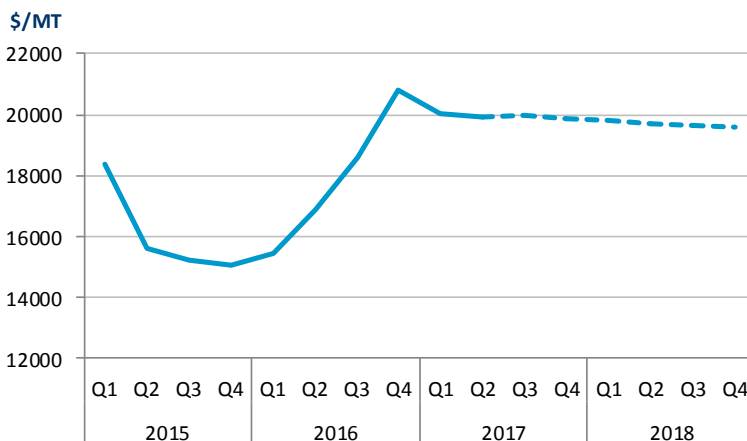
Олово



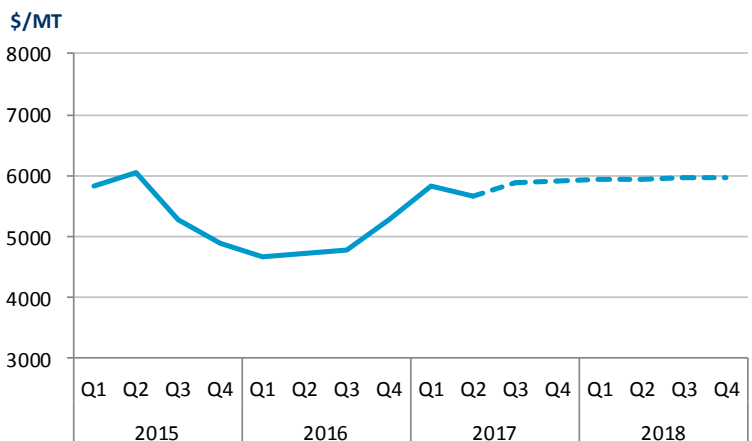
Никел



Калай

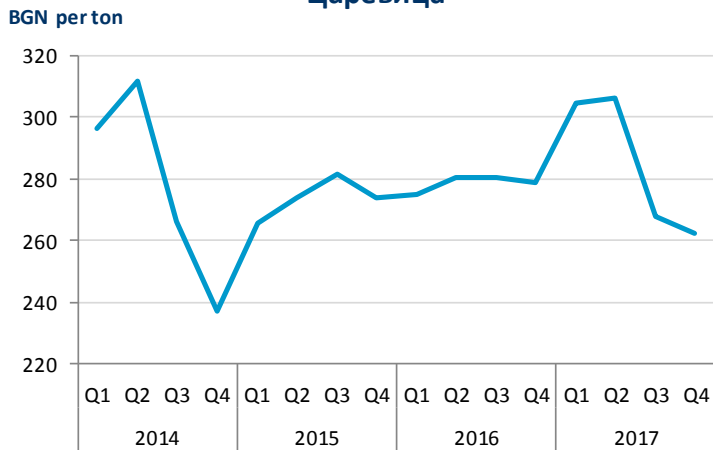


Мед

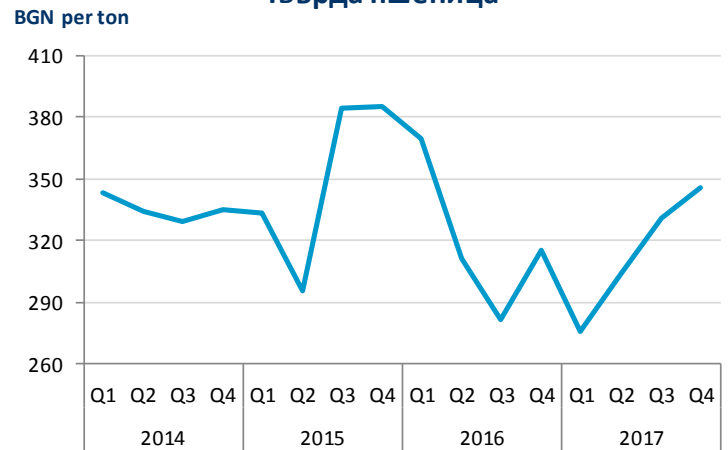


България: Цени на селскостопански продукти

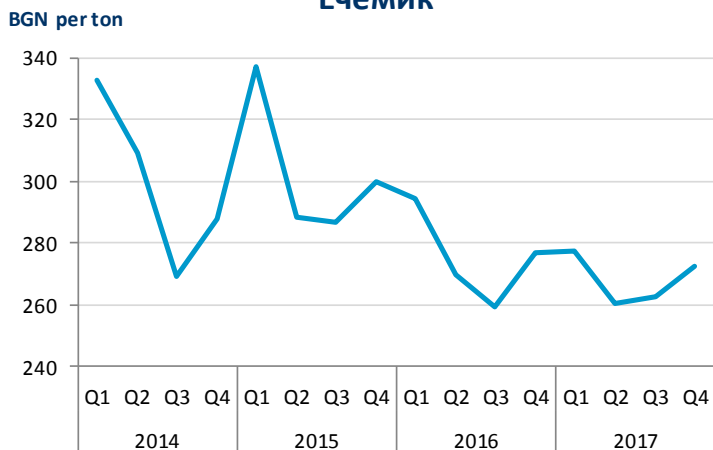
Царевица



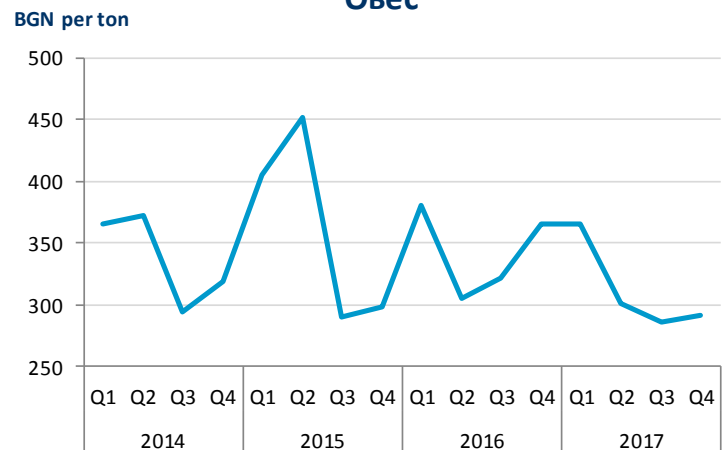
Твърда пшеница



Ечемик

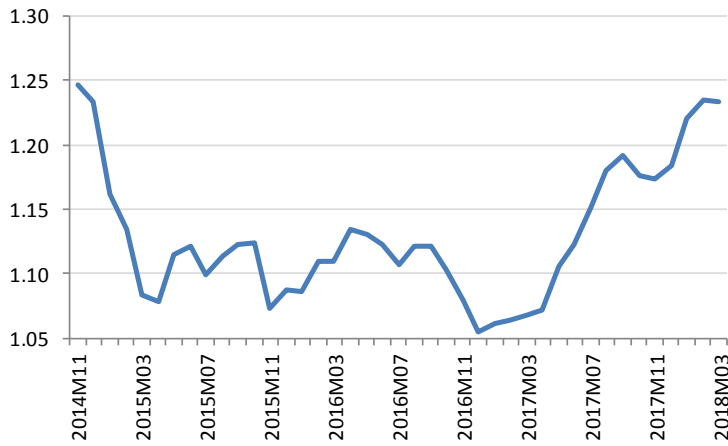


Овес

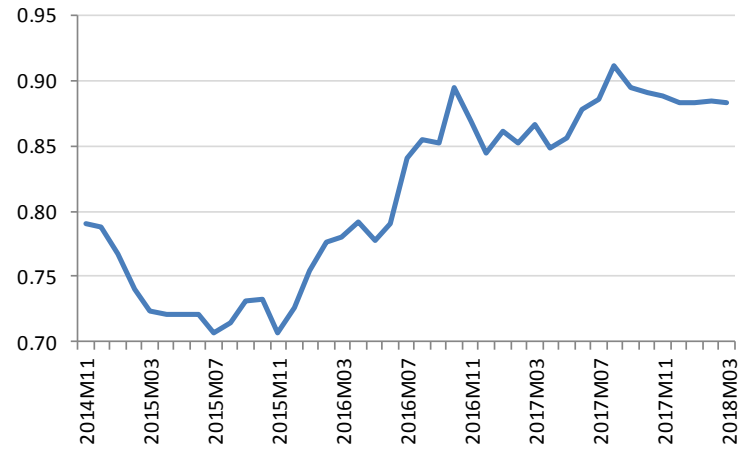


Международни валутни курсове

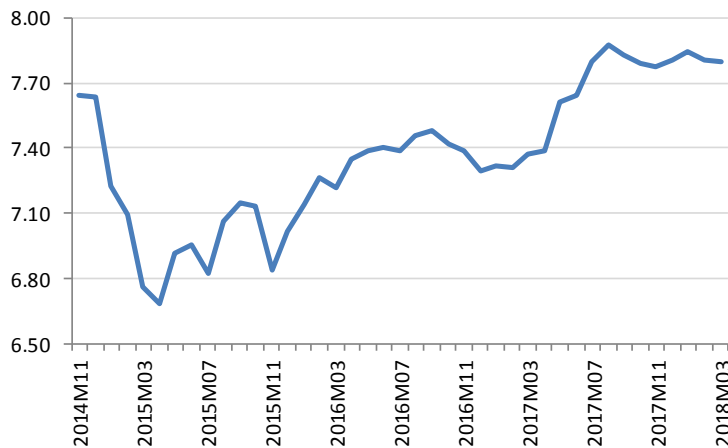
EUR/USD



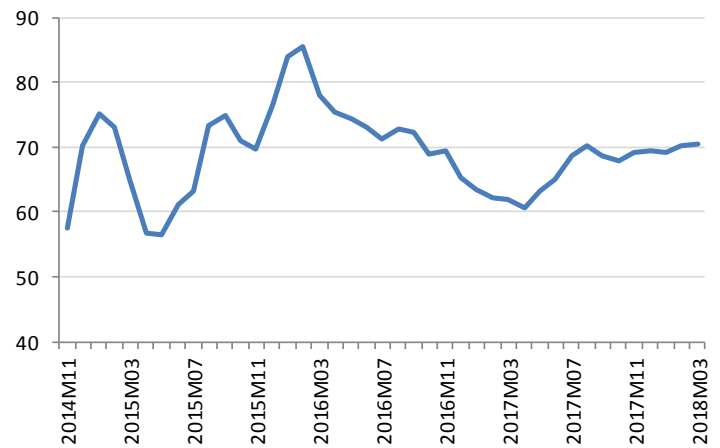
EUR/GBP



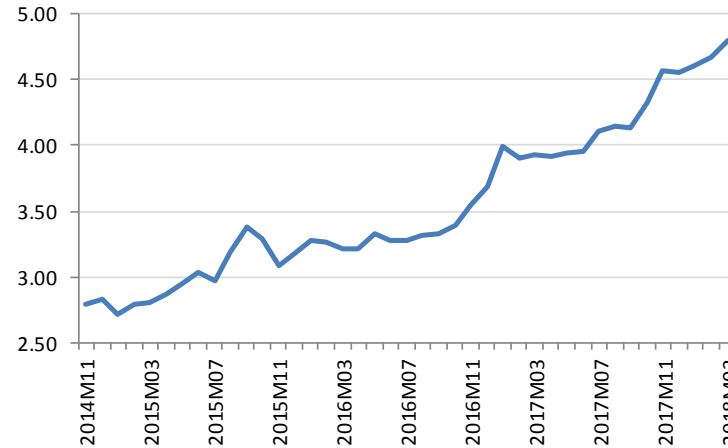
EUR/CNY



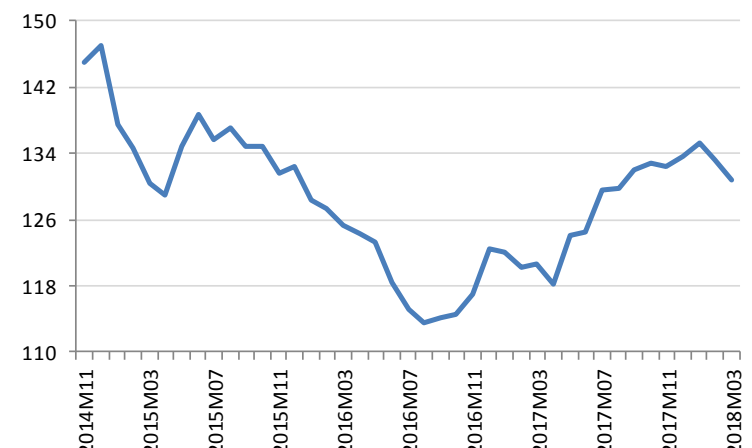
EUR/RUB



EUR/TRY

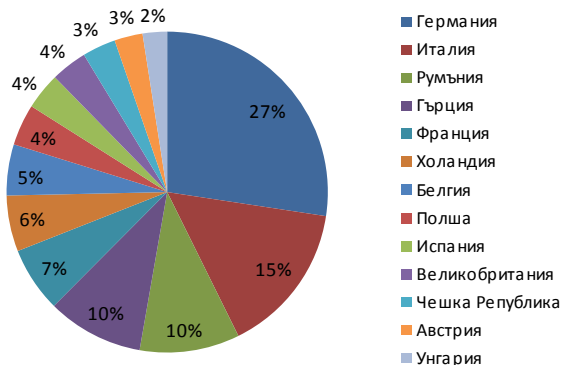


EUR/JPY

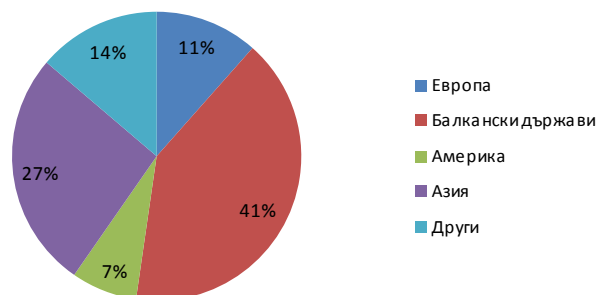


България: Външен сектор

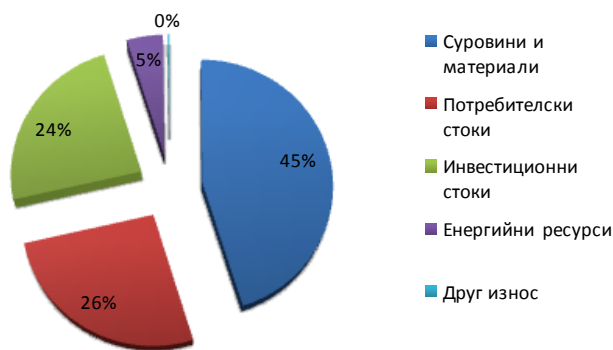
Износ: FOB по държави от ЕС: Януари 2018



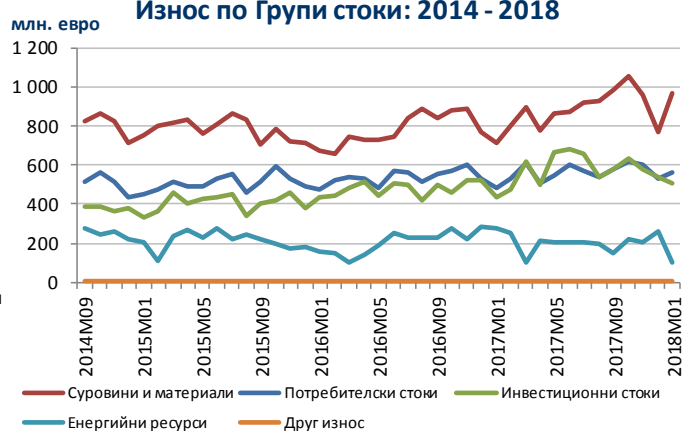
Износ: FOB по държави извън ЕС: Януари 2018



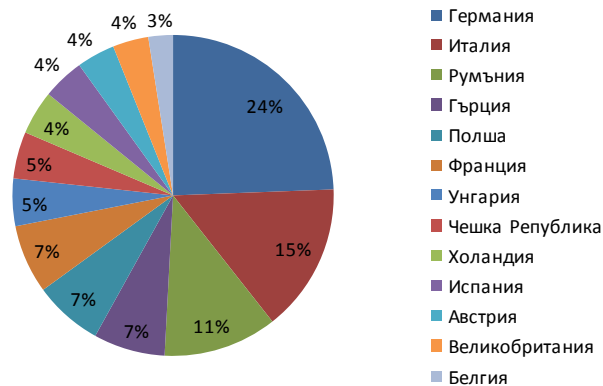
Износ: FOB: Групи стоки - относителен дял към Януари 2018



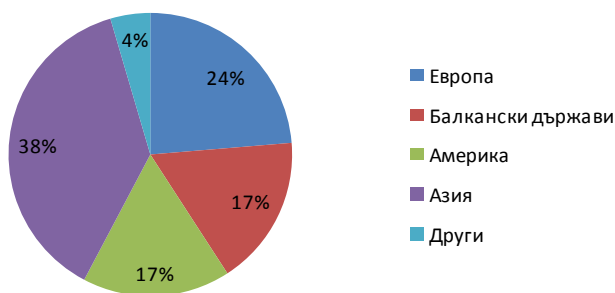
Износ по Групи стоки: 2014 - 2018



Внос: CIF по държави от ЕС: Януари 2018



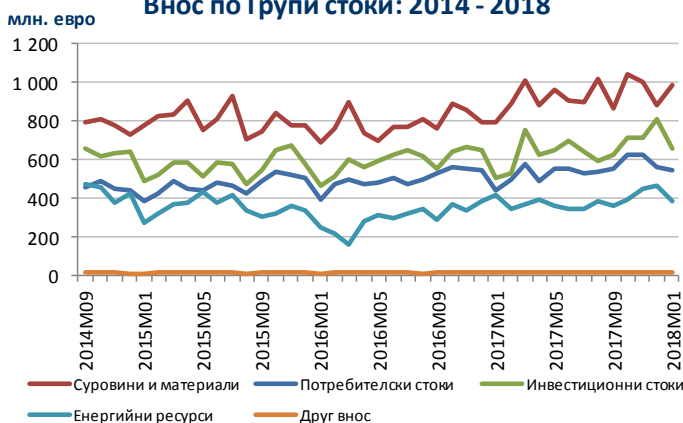
Внос: CIF по държави извън ЕС: Януари 2018



Внос: CIF - Групи стоки - относителен дял към Януари 2018

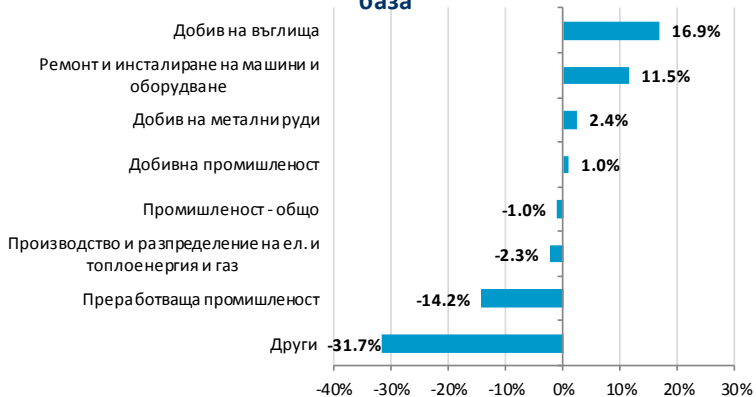


Внос по Групи стоки: 2014 - 2018

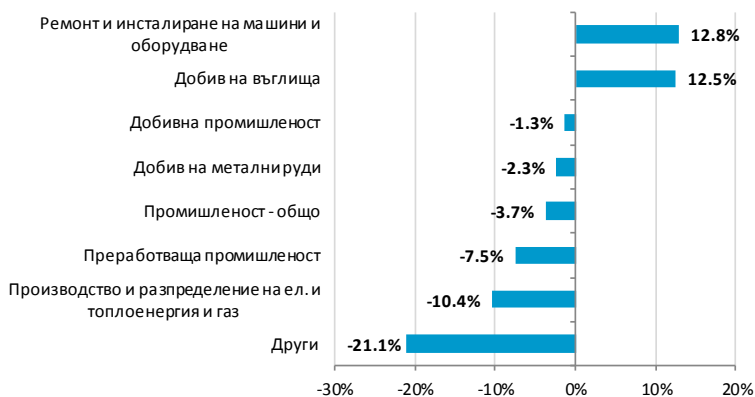


България: Реален сектор

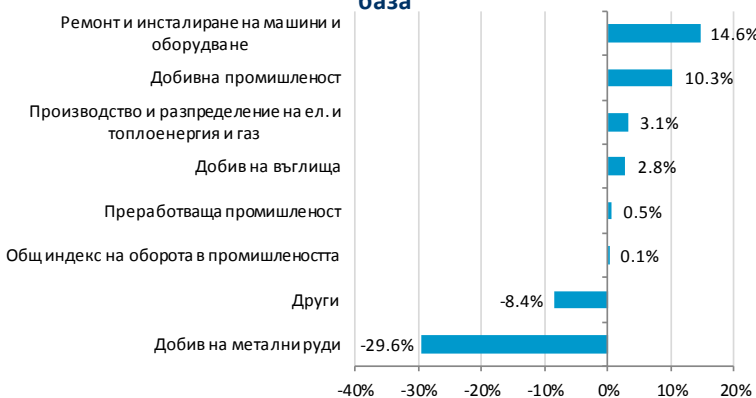
**Индекс на промишленото производство: %
изменение през Февруари 2018 г. на годишна база**



**Индекс на промишленото производство: %
изменение през Февруари 2018 г. на месечна база**



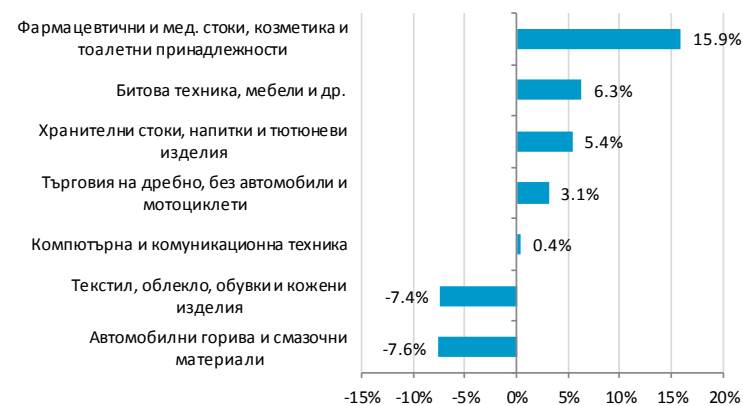
**Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Февруари 2018 г. на годишна база**



**Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Февруари 2018 г. на месечна база**



**Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Февруари 2018г. на годишна база**



**Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Февруари 2018г. на месечна база**



България: Реален сектор

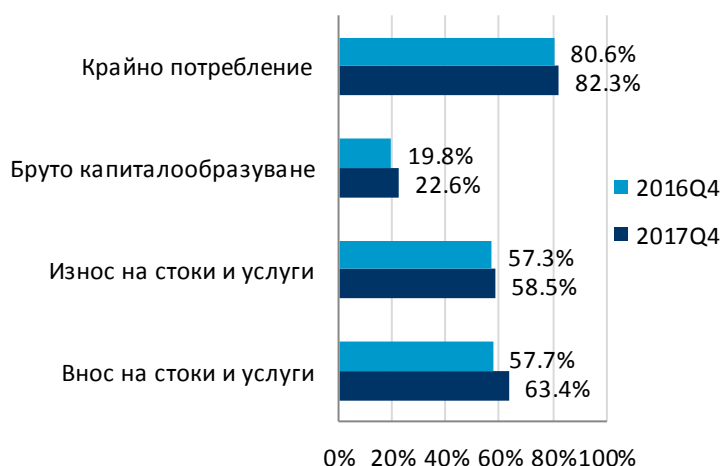
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - IV-то трим. спрямо предходното тримесечие на 2017 г.



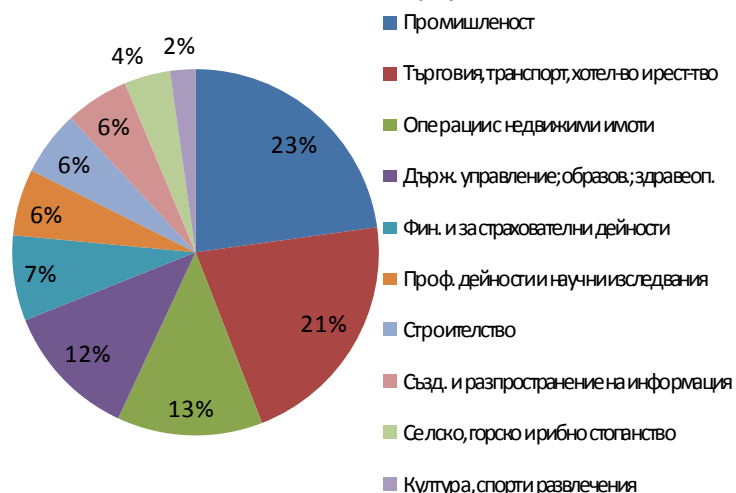
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - IV-то трим. спрямо съответното тримесечие на предх. година



БВП по елементи на крайно използване през четвърто тримесечие на 2016 и 2017 г.

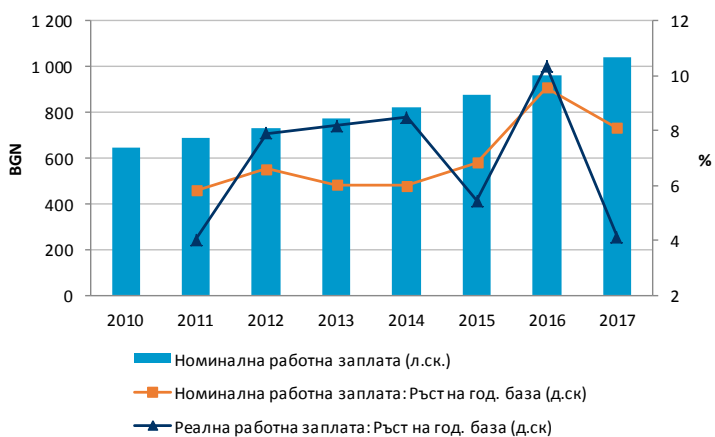


България: Отн. дял на ик. отрасли към Брутната добавена стойност (%) Q4 2017 г.

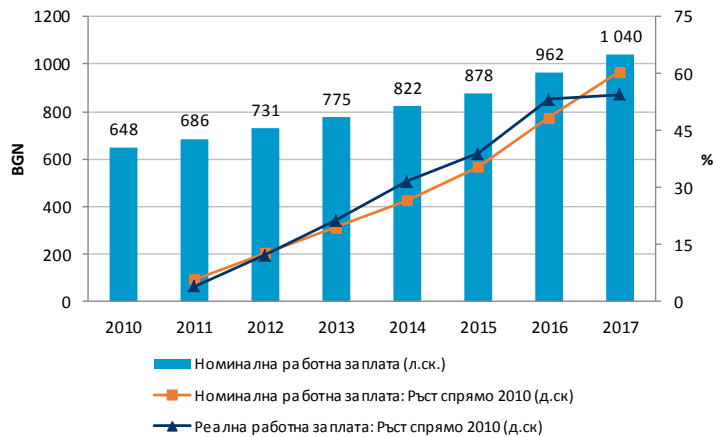


България: Реален сектор

Динамика на номиналната и реалната работни заплати: % изменение на годишна база



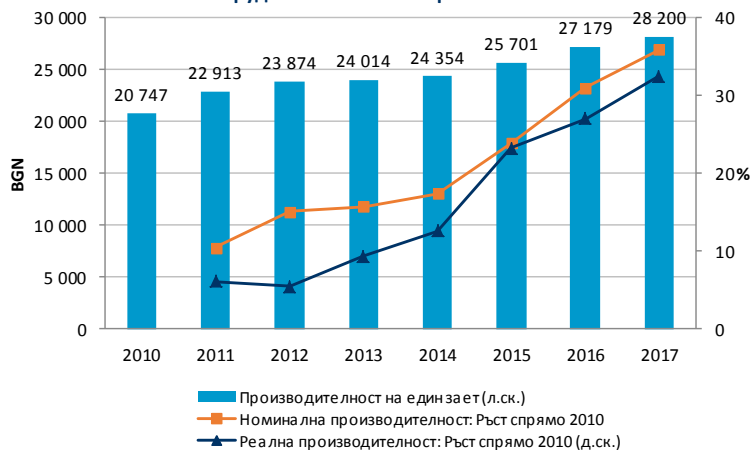
Динамика на номиналната и реалната работни заплати: % изменение спрямо 2010 г.



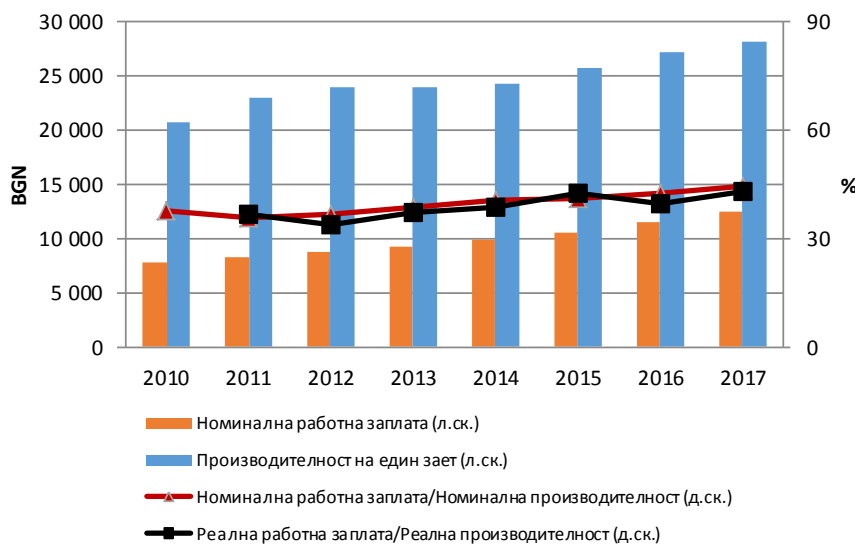
Динамика на номиналната и реалната производителност на труда: % изменение на год. база



Динамика на номиналната и реалната производителност на труда: % изменение спрямо 2010

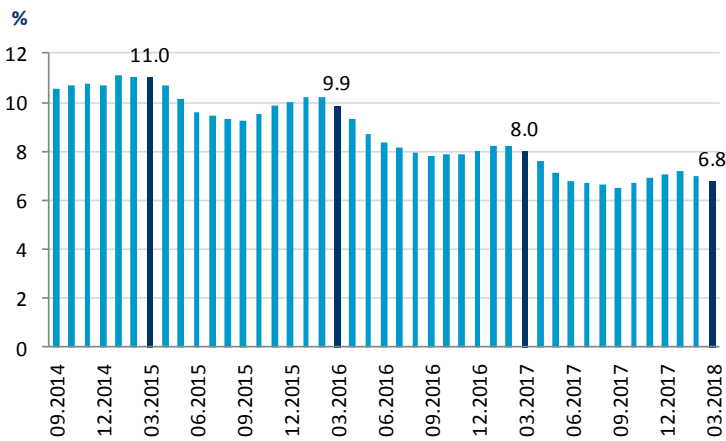


Съотношение на средна работна заплата към производителност на труда, % изменение на год. база

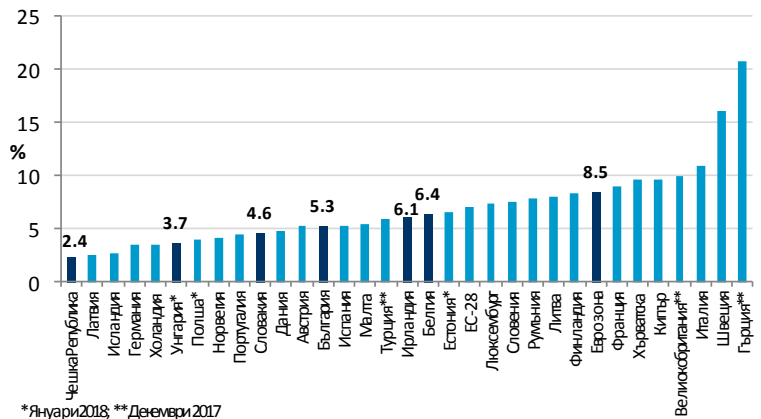


България: Реален сектор

Равнище на безработица: Агенция по заетостта

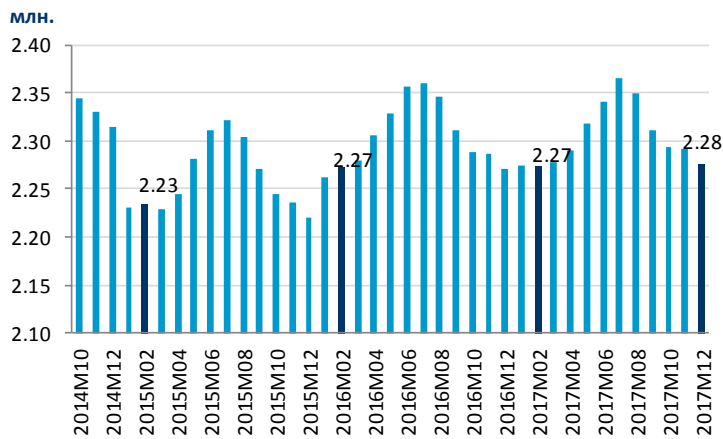


ЕС: Коефициент на безработица, сезонно изгладени данни, по страни към Февруари 2018г.

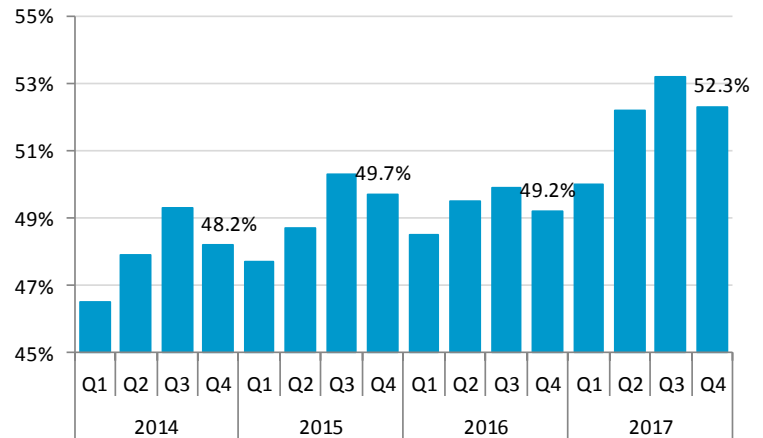


*Януари 2018; **Декември 2017

България: Брой наети лица

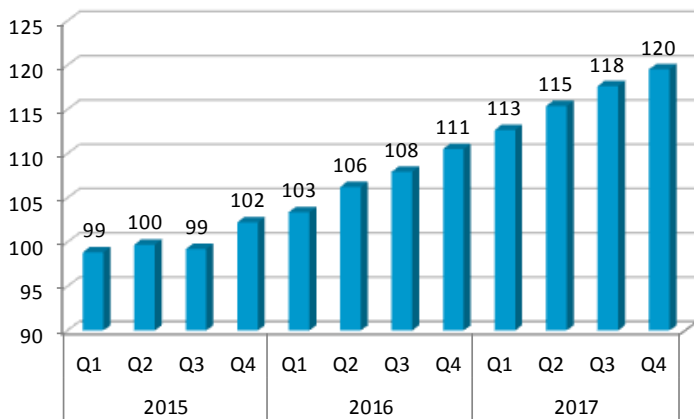


България: Коефициент на заетост

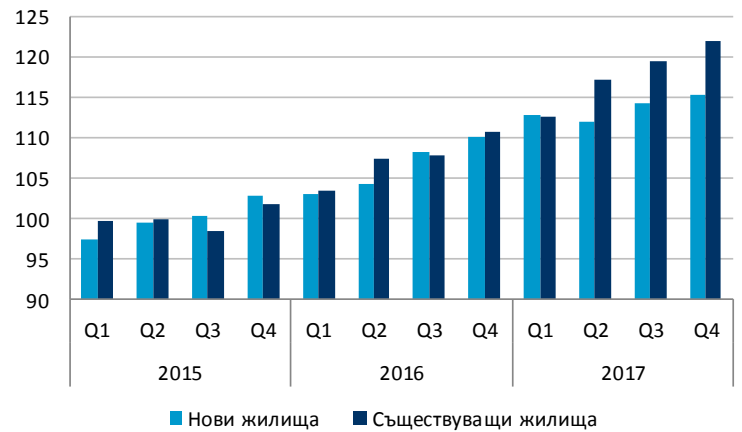


България: Реален сектор

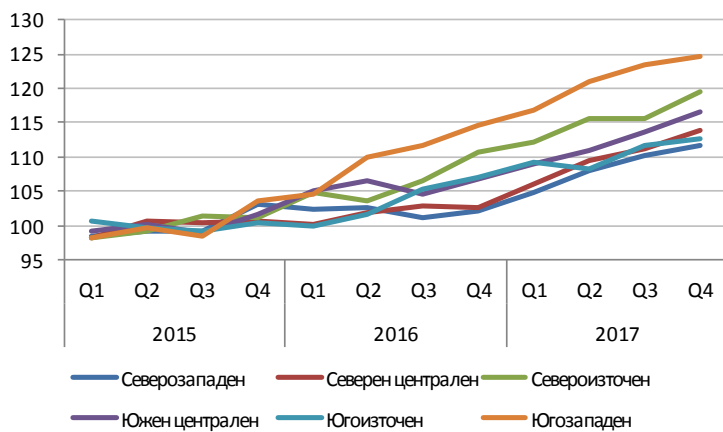
Индекс на цените на жилища (ИЦЖ)



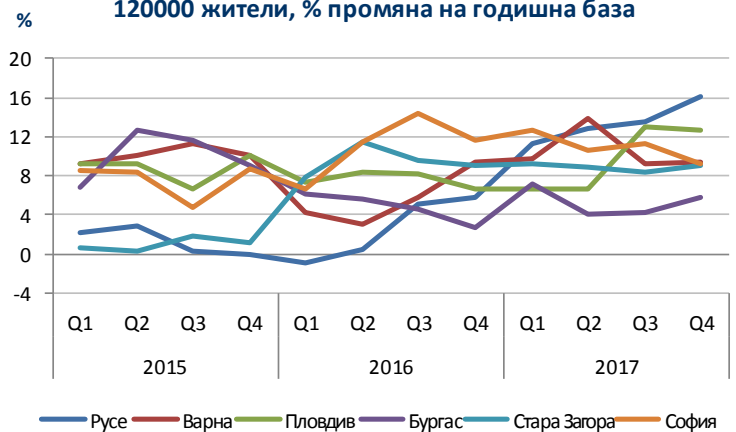
ИЦЖ: Нови и съществуващи жилища



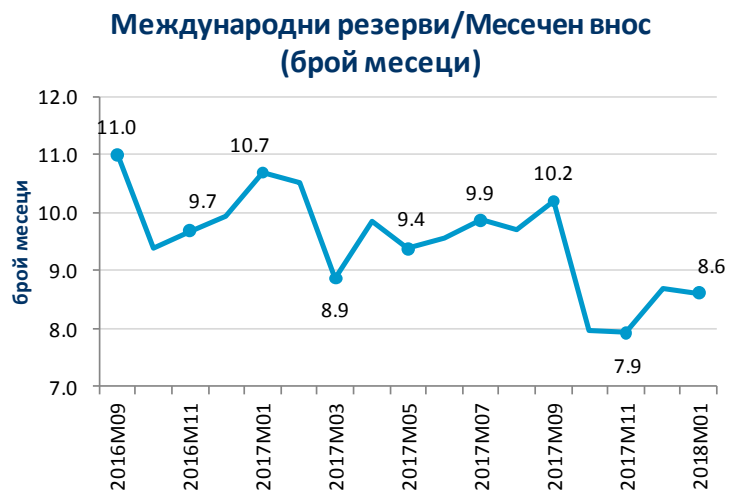
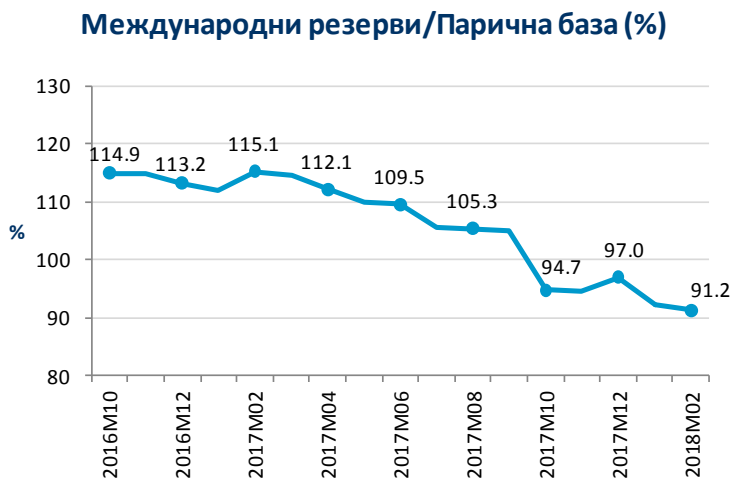
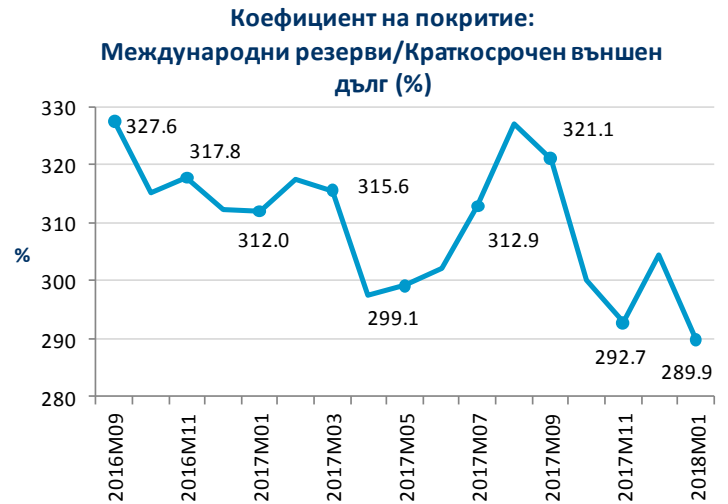
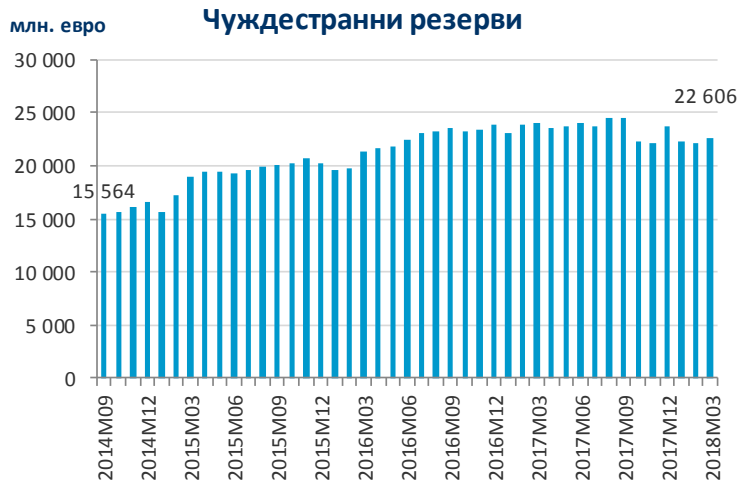
Индекс на цените на жилищата по региони



ИЦЖ за 6-те града в България с население над 120000 жители, % промяна на годишна база

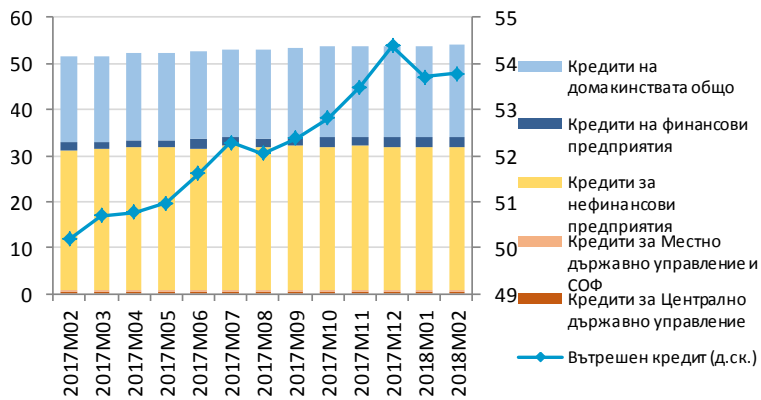


България: Паричен сектор

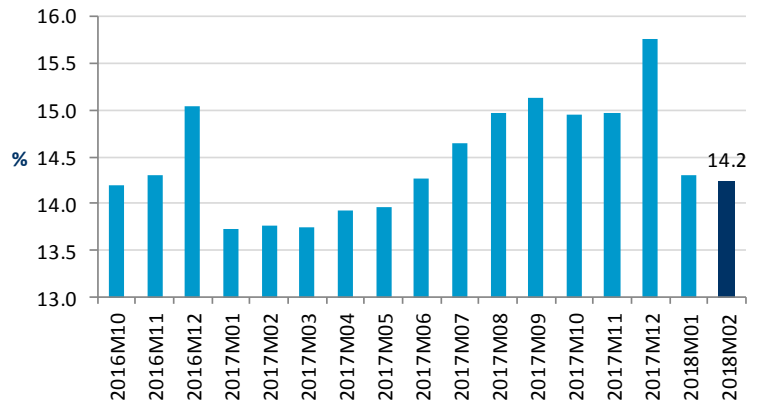


България: Паричен сектор

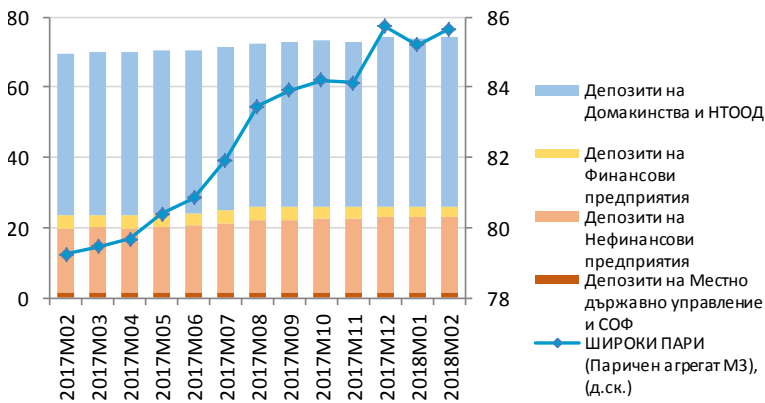
Кредити и вътрешен кредит (млрд. лв.)



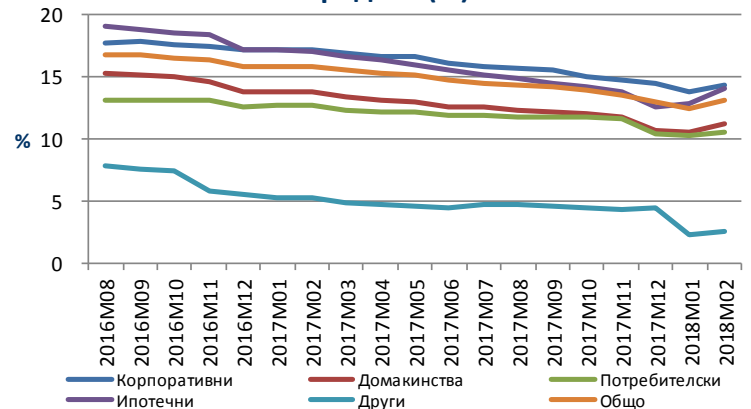
Пари в обращение/БВП (%)



Депозити и широки пари (M3), (млрд. лв.)

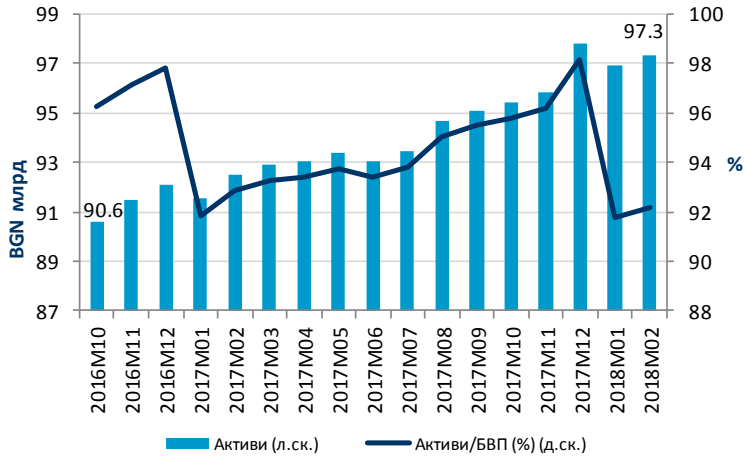


Банков сектор: Лоши и преструктурирани кредити (%)

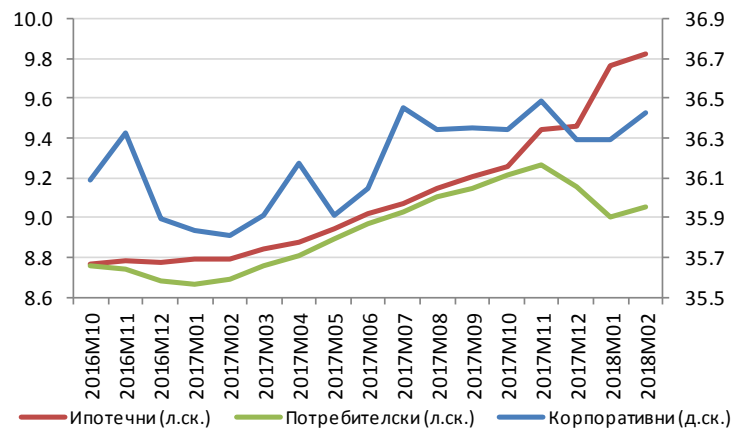


България: Банков сектор

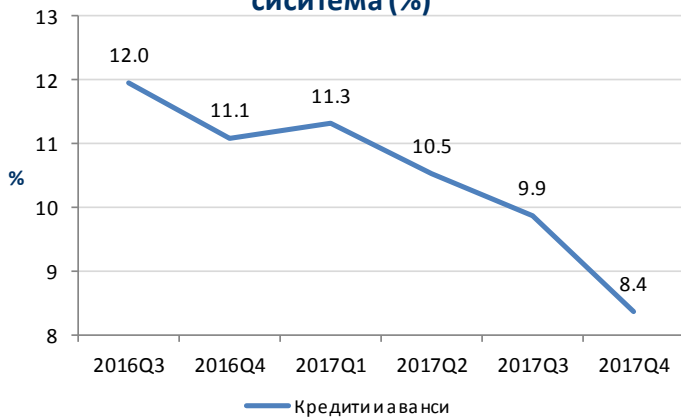
Активи



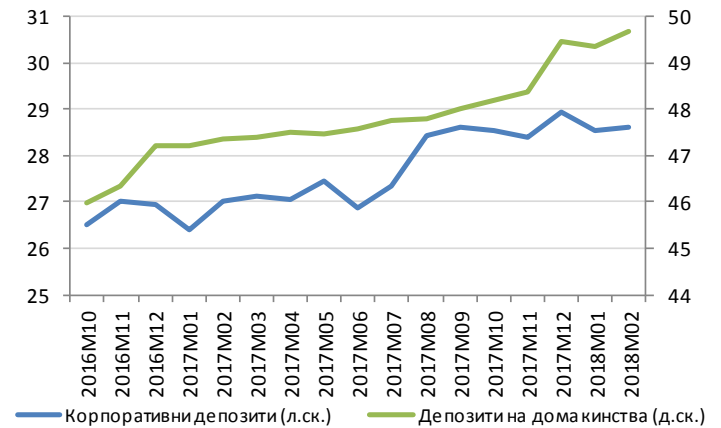
Кредити (BGN млрд)



Необслужвани кредити в банковата сиситема (%)

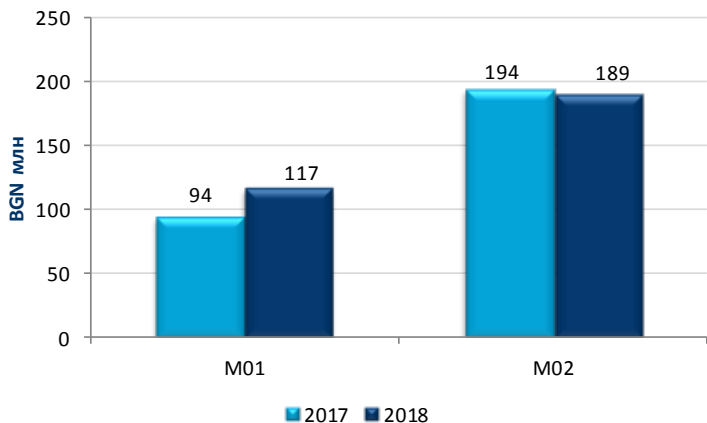


Депозити (BGN млрд)

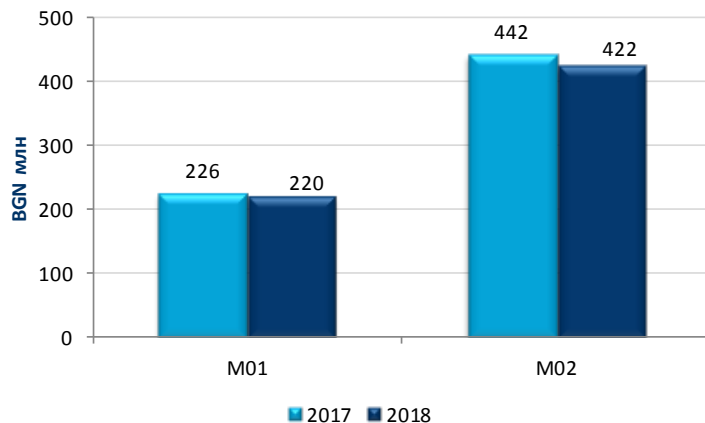


България: Банков сектор

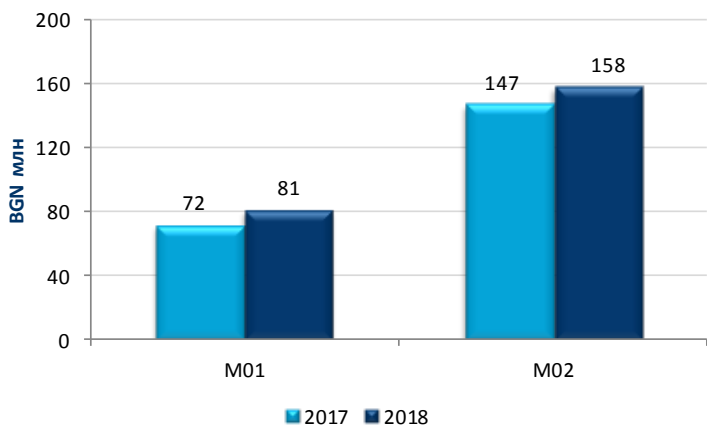
Нетна печалба



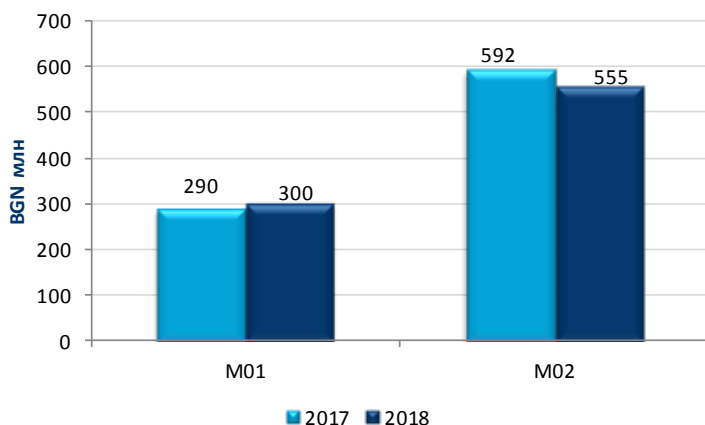
Нетен лихвен доход



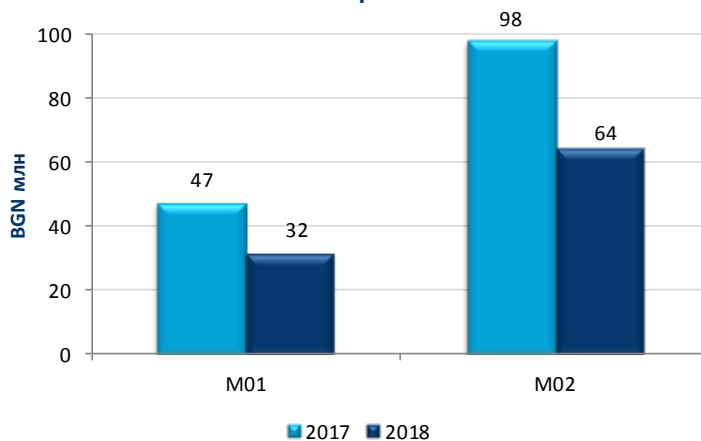
Нетен доход от такси



Нетен оперативен доход

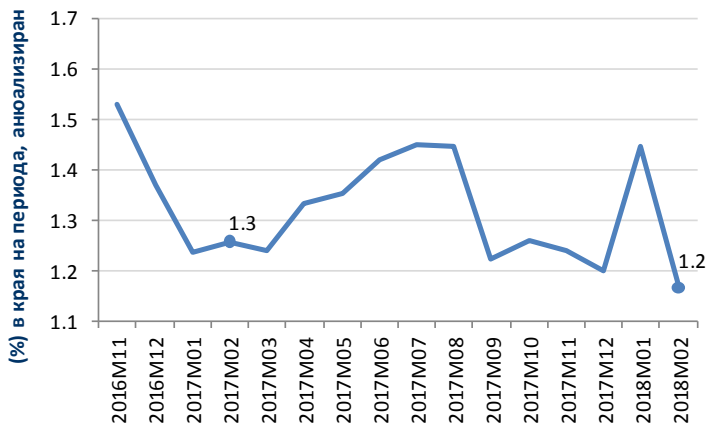


Обезценки

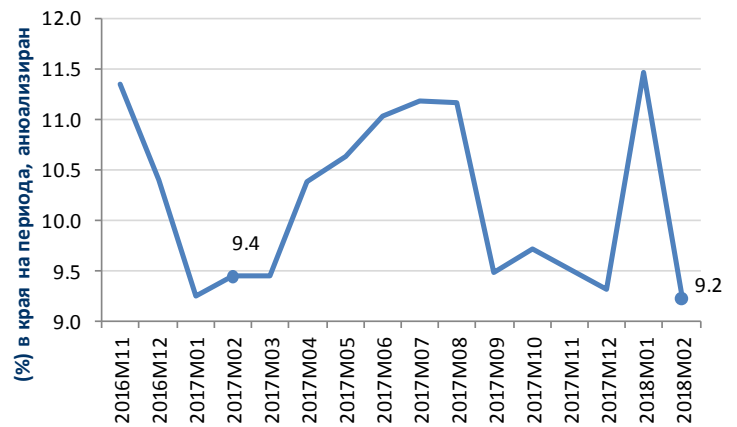


България: Банков сектор

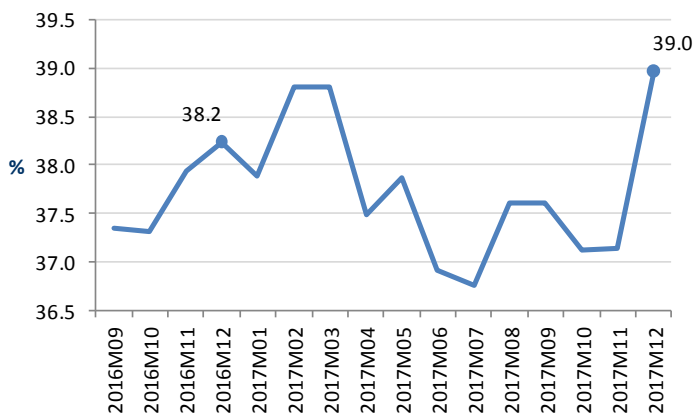
Възвръщаемост на активите (ROA)



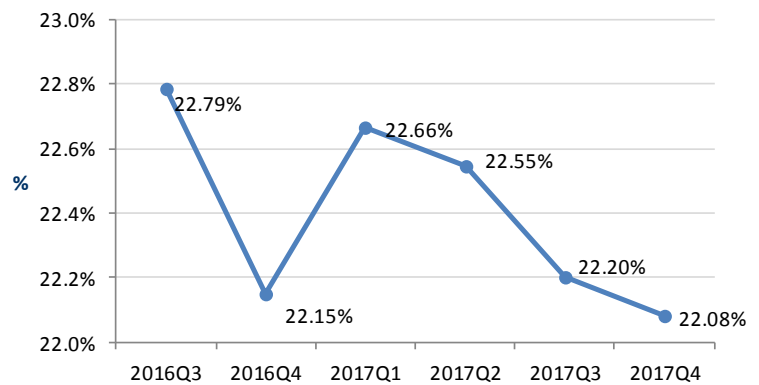
Възвръщаемост на капитала (ROE)



Коефициент на ликвидните активи (КЛА)



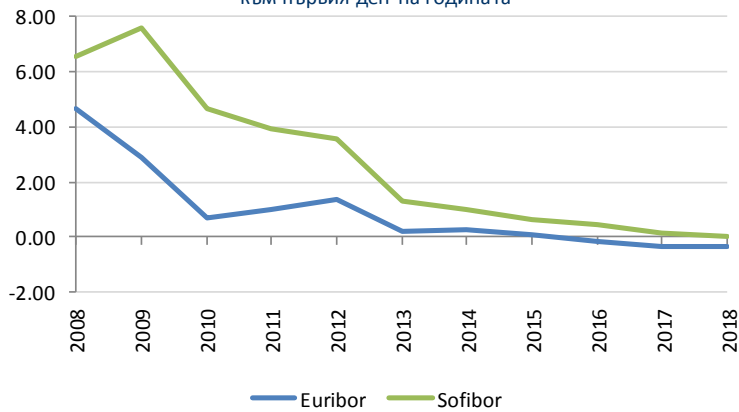
Съотношение на капиталова адекватност



България: Индекси и лихвени проценти

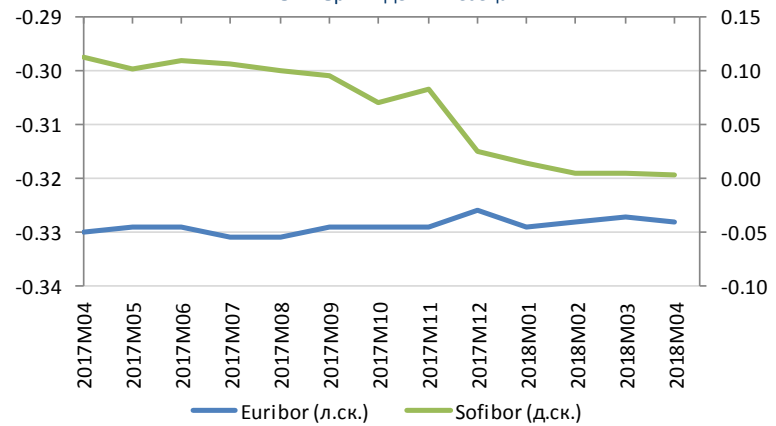
3-месечни индекси

към първия ден на годината

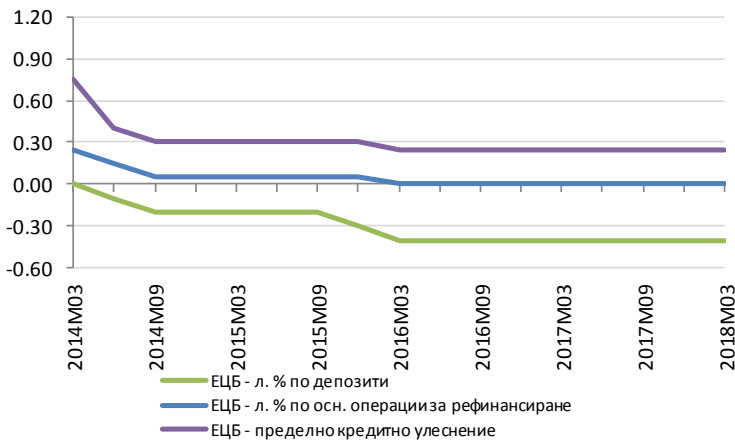


3-месечни индекси

към първия ден в месеца



Лихвени проценти (%)

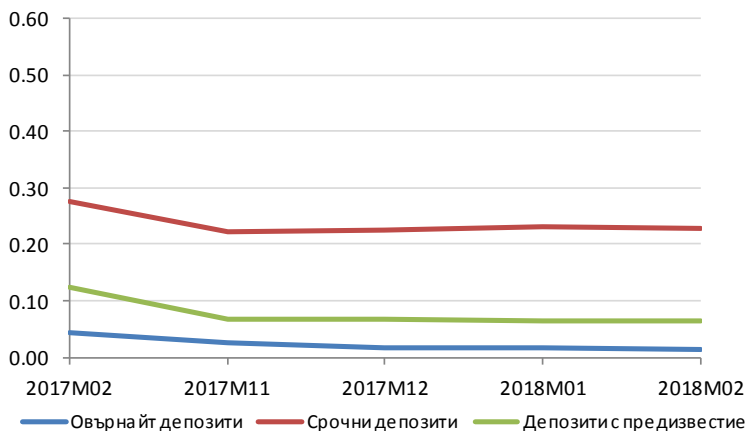


Основен лихвен процент на БНБ (%)

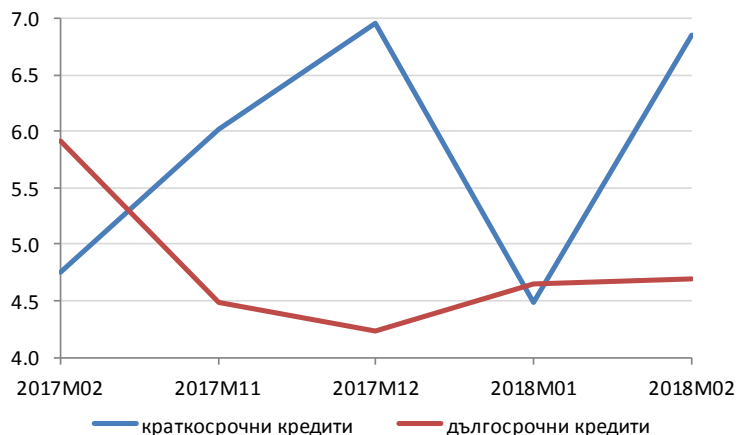


България: Лихвените проценти по нов бизнес по депозити и кредити

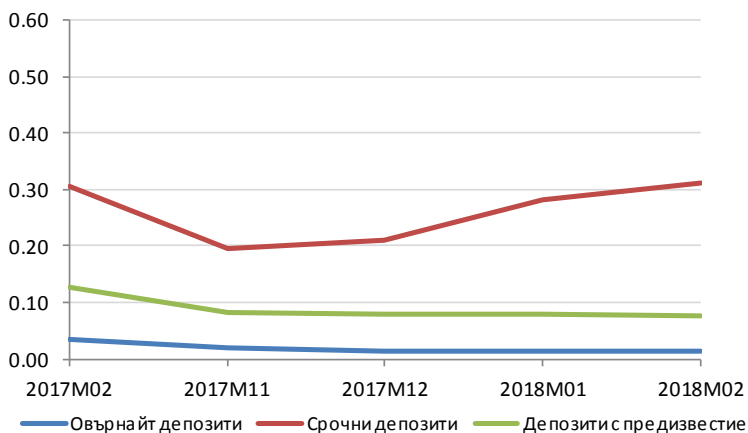
Лихвени проценти (%) в BGN



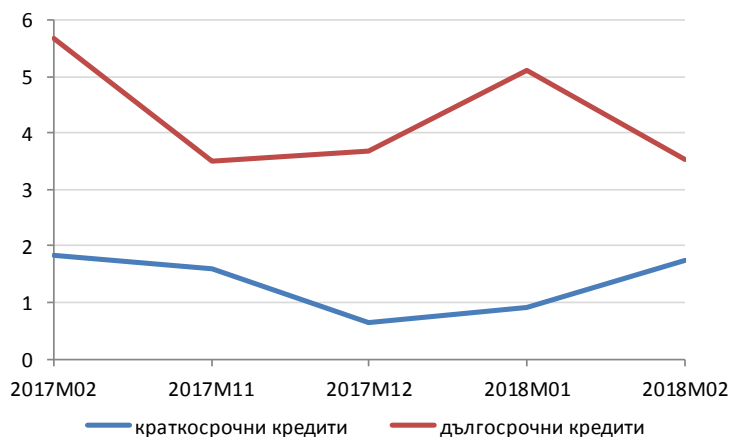
Лихвени проценти (%) в BGN



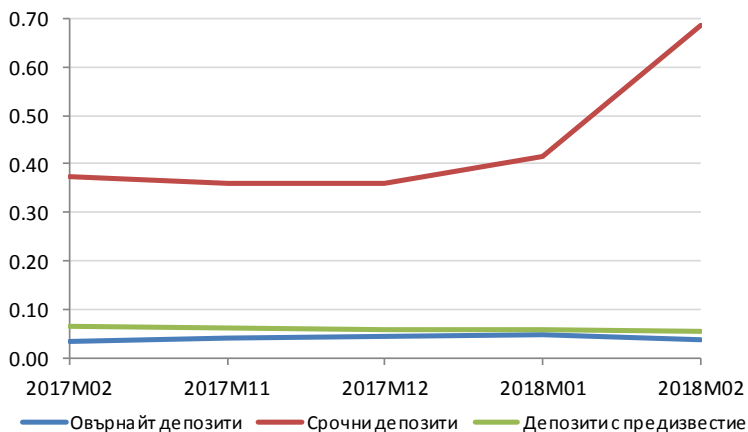
Лихвени проценти (%) в EUR



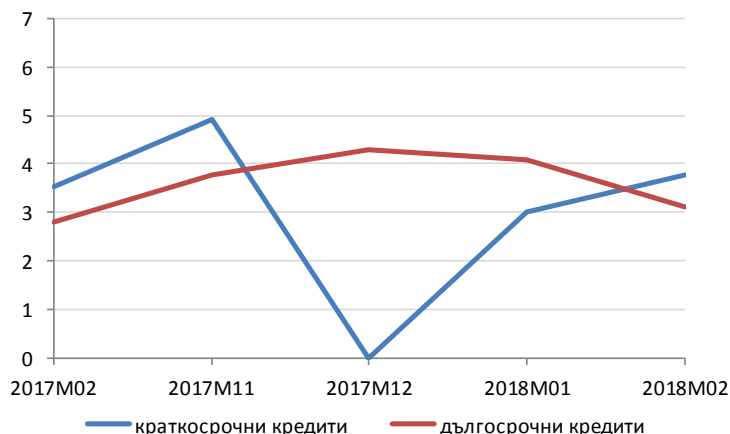
Лихвени проценти (%) в EUR



Лихвени проценти (%) в USD

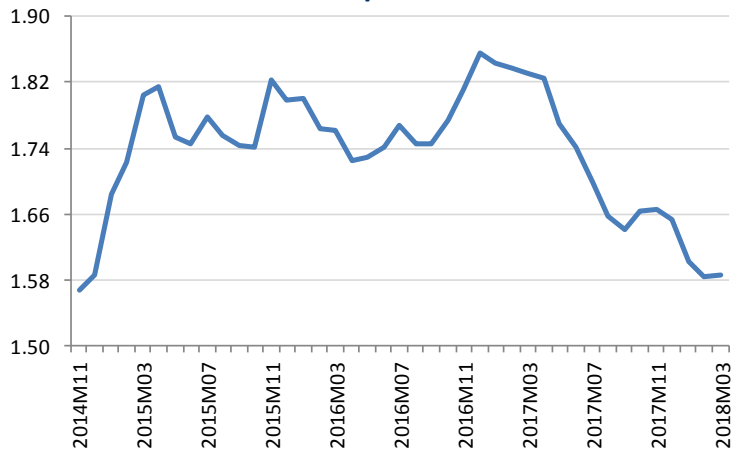


Лихвени проценти (%) в USD

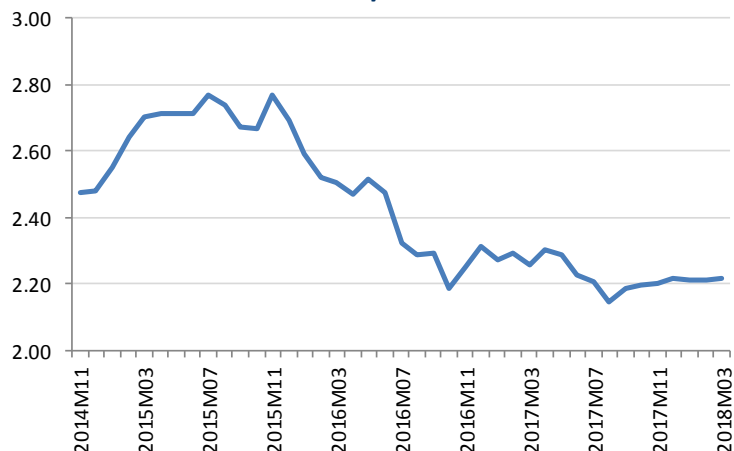


България: Валутни курсове

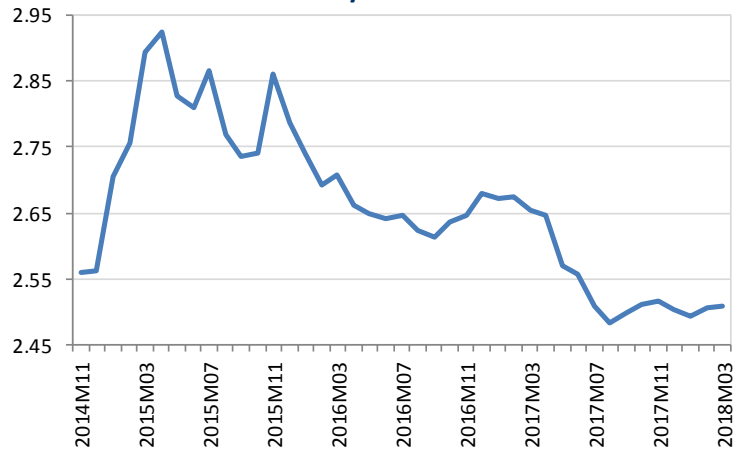
BGN/USD



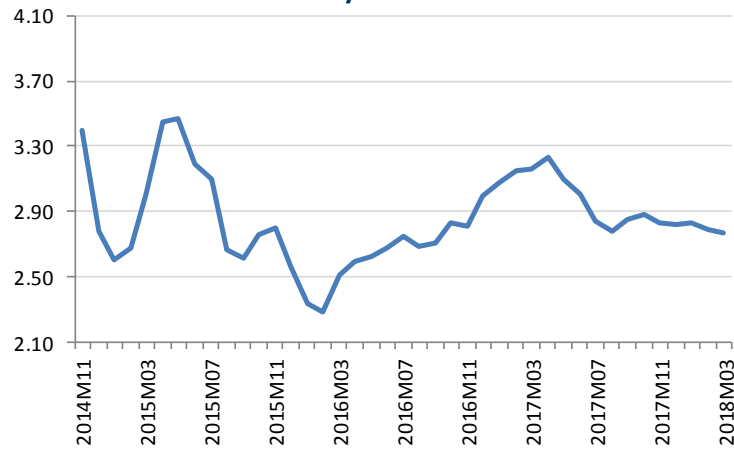
BGN/GBP



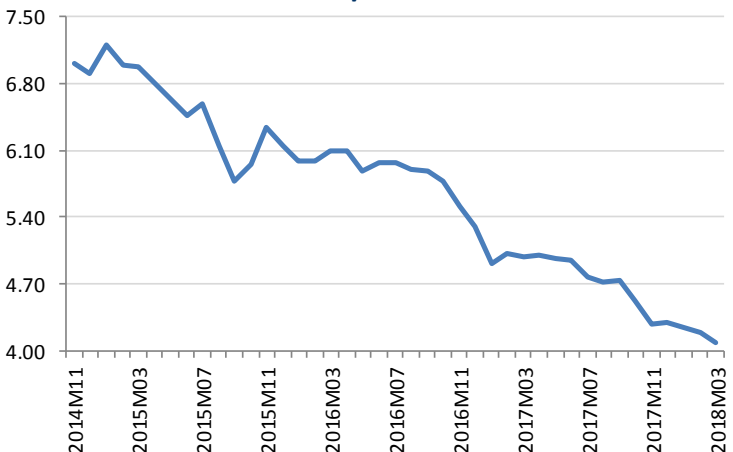
BGN/10CNY



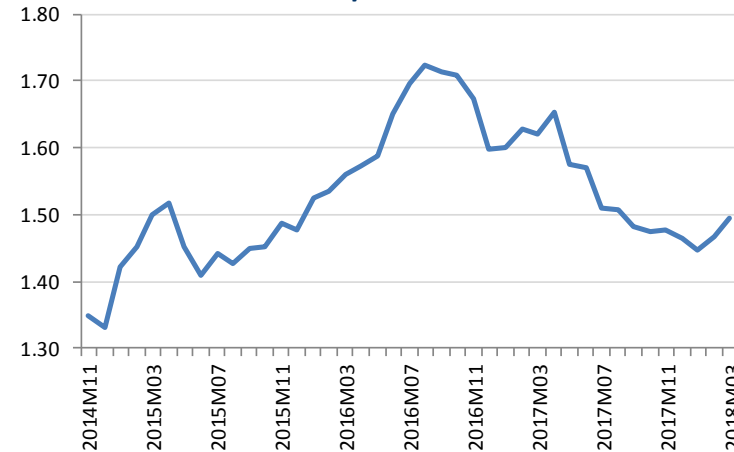
BGN/100RUB



BGN/10TRY



BGN/100JPY



ДЕФИНИЦИИ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Управителният съвет на ЕЦБ определя основните лихвени проценти за еврозоната, както следва: Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране (MRO), който осигуряват основната ликвидност на банковата система. Процентът на MRO определя цената, при която банките могат да получат заем от централната банка за период от една седмица. Процентът на депозитното улеснение, който банките могат да използват за овърнайт депозити в Евросистемата. Лихвеният процент на депозитното улеснение е един от трите лихвени процента, който ЕЦБ определя на всеки шест седмици като част от своята парична политика. Ставката определя лихвата, която банките получават за внасяне на пари в централната банка за една нощ. От юни 2014 г. този процент е отрицателен. Ставката на пределното кредитно улеснение, която предлага овърнайт кредит на банките от Евросистемата. Ако банките имат нужда от пари през нощта, те могат да заемат от пределното кредитно улеснение срещу по-висок процент.

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 г. в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от европейската система на централните банки и европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износьт на стоки за първите два месеца на 2015 г. е в размер на 3483,1 млн. EUR, като се увеличава с 249,1 млн. EUR (7,7 %) в сравнение със същия период на 2014 г. (3234 млн. EUR). Вносьт на стоки за януари – февруари 2015 г. възлиза на 3856,9 млн. EUR, като се повишава с 58,9 млн. EUR (1,6 %) спрямо същия период на 2014 г. (3797,9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 373,8 млн. EUR (0,9 % от БВП), като дефицитът намалява със 190,2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 г. (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1,3 % от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53,9 млн. EUR (при 94,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128,2 млн. EUR (при 137,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9,4 млн. EUR (при 5,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16,6 млн. EUR (при положителни в размер на 108,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 г.) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публика-

цията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена „страна на произход“.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена „страна на потребление“.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническия транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Национал-

Април 2018 г.

ният статистически институт. Оценка на размера на разходите, направени по време на едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010 За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсации на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България” (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009. Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услу-

ги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, превеждащи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информация от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10 % от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчитаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10 % от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – производствен метод - национално ниво

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху

продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - Метод на доходите - национално ниво

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутният оперираещ излишък/брутен смесен доход.

БВП - Разходи за крайно потребление - национално ниво

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

Наблюдение на бизнес тенденциите в промишлеността, строителството, търговията и услугите

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

Наблюдение на потребителите

Изследването е част от хармонизираната програма на Европейския съюз за наблюдения на бизнес тенденциите и наблюдение на потребителите и е представително за населението на 16 и повече години.

Обект на изследването са лицата на 16 и повече години, методът на подбор - случаен, гнездови и пропорционален на населението по райони, в т.ч. селско/градско население (154 гнезда с по 8 лица в гнездо). Методът на анкетиране е интервю - лице в лице. Анкетата съдържа стандартизирани въпроси, свързани с финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или кола. Предлаганите варианти на отговор създават възможност за степенуването им от оптимистични през неутрални към песимистични. Балансът на мненията се получава като разлика между относителните дялове на положителните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0,5.

С резултатите от наблюденията се цели да се улови посоката на изменение на изследваните променливи, в т.ч. в „нивото на доверие“ на потребителите, което, от своя страна, дава възможност да се изследват тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления.

Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, спестяванията на домакинствата и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Инвестиционна активност в промишлеността

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетиранието на мениджърите се провежда два пъти в годината - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомвриското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

Индекси на промишленото производство, индекси на оборота в промишлеността

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

Туризм

При наблюдението и разработката на данните за туризма Националният статистически институт (НСИ) е възприел дефинициите, препоръчани от Световната организация по туризъм и Методологическото ръководство на Евростат. Съгласно тези дефиниции международен турист е всеки посетител, пристигащ в друга страна, която не е страната на неговото постоянно местоживее, поне за 24 часа, но за не повече от една година, и чиято основна цел не е извършване на дейност срещу заплащане.

Целите на посещение в дадена страна могат да бъдат:

- екскурзия, почивка или развлечения (посещения на културни или исторически забележителности, спортни мероприятия и др.);
- гостуване (при близки или познати);
- служебна цел (командировки, участие в конференции, конгреси и симпозиуми и др.);
- други (образование, лечение и др.).

Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са получени на базата на месечна информация от Министерството на вътрешните работи (МВР) и извадково изследване на НСИ сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на базата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са получени въз основа на регулярно провежданото от НСИ месечно извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Индекси на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година.

Индекси на цени на производител на вътрешния и на международния пазар в промишлеността

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произвеждани и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследванията за цените в селското стопанство се провеждат в съответствие с основните изисквания за Методологията на Евростат за индексите на селскостопанските цени (Handbook for Agricultural Price Indices). По този начин се постига хармонизация в областта на статистиката на цените и индексите в селското стопанство с практиката в ЕС по отношение на:

- използваните дефиниции;
- механизмите за регистрация на цените;
- типа на изчисляваните индекси;
- периодичността при провеждане на наблюденията;
- използваните номенклатури;
- дефинирането на подбраните продукти чрез качествени, количествени, видови и други ценообразуващи характеристики.

Обект на наблюдение са цените на производител на произведените от земеделските стопанства растителни и животински продукти и селскостопански животни и на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство.

Цената на производител в селското стопанство е цената, която земеделското стопанство получава за продадените от него селскостопански продукти/живи животни. Тя се отчита на първия пазарен етап от движението на стоките - „цена от производителя за пазара”. Цената на производител не включва получените от стопанството субсидии върху селскостопанските продукти/животни, транспортните разходи и данъците. ДДС също се изключва при формирането на цената.

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство (Input I), се осъществява чрез провеждането на пет наблюдения, в рамките на които се наблюдават цените на:

- минералните торове;
- фуражите;
- продуктите за растителна защита;
- ветеринарномедицинските продукти;

- посевния и посадъчния материал.

Наблюдаваната цена е цената, която купувачът действително е платил за средствата за закупуването на стоките и услугите за текущо потребление. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите (ако има такива) и приспадаемия ДДС.

Единици на наблюдение

Единиците за наблюдение в рамките на изследванията на селскостопанските цени са земеделските стопанства - юридически и физически лица, и селскостопанските и ветеринарните аптеки. За всяко от наблюденията се формира списък от респонденти, като през годините се поддържа стабилен брой регистрации на цени по продукти/категории животни и средства за производство.

Наблюденията са изчерпателни и включват всички единици над определен стойностен праг. Критерий за подбора е стойността на продажбите на селскостопански продукти/животни - за цените на производител в селското стопанство, и стойността на разходите за покупки на стоки и услуги за междинно потребление - за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство. За осигуряване на представителност на цените освен поддържането на определен брой регистрации в отчетния период се осигурява обхват на поне 50 % от стойността на продажбите за всеки отделен продукт/категория животни или от стойността на покупките на стоки и услуги за междинно потребление за съответната година.

Източници на информация

Източник на информация са еднократни статистически формуляри за събиране на данни за качествените и количествените характеристики на селскостопанските продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление и тримесечни въпросници за цените на производител на селскостопанските продукти/живите животни и за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

С еднократните въпросници се осигурява информация за изграждането на номенклатура на наблюденията. Актуализация на номенклатурите се извършва периодично - обикновено в годините, завършващи на 0 и на 5, при смяна на базата на Евростат.

С тримесечните въпросници се осигурява регулярно информация за цените на включените в номенклатурите на наблюденията селскостопански продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Изчисляване на средни цени

В рамките на тримесечните изследвания се изчисляват средни месечни и тримесечни цени. Месечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от всички регистрирани цени. Тримесечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от месечните.

Изчисляване на индекси

Изчисляването на ценовите индекси се извършва по формулата на Ласпер. Този тип индекс има постоянна теглова структура, като базисният период за теглата и цените е един и същ. Като тегла за изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство се използват стойностите на продажбите на селскостопанска продукция, а за индексите на цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство - стойностите на покупките на междинно потребление. Теглата се изчисляват в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство.

Индексите се изчисляват при три бази: предходна година, съответно тримесечие на предходната година и година, завършваща на 0 или 5 (база на Евростат).

За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите за текущо потребление (Input 1) освен индексите, изчислени за всяка от петте групи продукти, се използват и индекси на стоки и услуги, наблюдавани в рамките на наблюдението на потребителските цени.

Използвани класификации

За изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство е използвана Националната класификация на продукцията в селското, горското и рибното стопанство в България (ПРОДАГРО). Класификацията ПРОДАГРО се използва като база за разпад на продуктите за наблюдение съгласно техните качествени и количествени характеристики. За наблюденията на цените на стоките и услугите за текущо потребление се използват собствени класификации, изградени в рамките на еднократните проучвания за съставяне на списък с представителните продукти. За изчисляване и предоставяне на Евростат на хармонизирани индекси на цените в селското стопанство се използва класификацията PRAG (класификация на селскостопанските цени в базата данни на Евростат New CRONOS).

Отчитане на влиянието на качеството върху цените на селскостопанските продукти

За да бъдат елиминирани различията в цените, свързани с измененията в качеството, вида, количеството и опаковките, подобрите продукти са дефинирани чрез качествени, количествени, видови и други характеристики, които оказват влияние върху изменението на цените. Когато даден конкретен продукт отпада от изследването, той се заменя с нов, с близки характеристики на отпадналия от изследването. Новият продукт също трябва да бъде представителен.

Изчисляване на индекси на стоките и услугите с инвестиционно предназначение, използвани в селското стопанство (Input II)

Изчисляването на ценови индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство също се извършва по формулата на Ласпер, като използваните тегла са стойностите на направените от земеделските стопанства покупки на стоки и услуги с инвестиционно предназначение, изчислени в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство. За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се използва информация от изследвания, провеждани от НСИ в областта на статистиката на потребителските цени, външната търговия и краткосрочната бизнес статистика.

На базата на изчислените индекси на стоките и услугите за текущо потребление и на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се изчислява общ индекс на цените на средствата за производство в селското стопанство (Total Input).

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брутните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брутните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банковите резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Парич-

Април 2018 г.

ният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклассифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100. SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от

3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като KBC, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степенята, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и KBC не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.